

JOÃO BE DEUS O'GUBAPUKIAPTUP

¹ Deus apên ġaxĩn ma juy je'bapuk iap o'ġuwẽn Jesus Cristo be ixē be iboap muwẽn ãm je-buywatwat'ukat pe—João be. Deus a'õbi Jesus Cristo iboap o'ġubapuk João be cexey jo'iat pe. Ibocewi jekawẽn tojotjot'ukat o'ġuju João kay. Kabi bewiat o'ġuju cekay. O'ġuju imukũyjo am apēnape cexey jo'ian ixē be warara'acayũ mukũyjo am iboam. ² Deus jekawẽn o'ġuwẽn ixē João be. Jesus Cristo kawẽn icēmat o'ġuwẽn cebe. João soat o'jojoiap o'ġuwẽnuwẽn, soat o'ya'ĩjoiap tak o'ġuwẽnuwẽn. Iboap ekawẽn ibararak opop ijudup pe. ³ Ijudup coco'ukayũ icokcok je'e. Apên ġaxĩn ma je'bapukiaptup peat ekawẽn a'ĩjoi'ukayũ dak icokcok je'e. Ijudup peat ekawẽn kay kũyjobicayũ dak icokcok je'e. Ġaxĩn ma je'bapuk apên ibararak ijudup pe iap taġ.

⁴ Õn João. Õn ijudup mubarararaġ Ásia eipi watwat peaptum—7 beatka watwat peaptum—Jesus kay itabucayũ beaptum.

— Bay, xipan cuy ebekitkiyũ ejukuk — i õn e'em cebe. — Ebekitkiyũ aġuymubabibin cuy eġuy — i õn e'em cebe.

Ixe Deus itait ġasũ. Kuyje dak itait osunuy. Ġaxĩn ma jeedot ġuto wuykay. ⁷ be omuy ibiõġbuk Deus abikbikap topabe. Ixeyũ juy xipan jeykuk. Eyaġuymubabibin cuy jeedop ip. ⁵⁻⁶ Jesus Cristo dak xipan jeykuk. Ixe eyaġuymubabibin cuy

jeenuy. Ixe soat em icēmān e'em. Ixe koam o'jetait je'ũap tomukadi. Ixe Jesus Cristo ya'õbuyxi soat ka kukat a'õbuyxiap podi ma.

Ixe xe wuykukpin cĩcã. Korosa be o'jedoyekerereren. Oe'ũ ikērēat uk am wuywebewi.

— Paĩyũ buxim Deus peam epeyekapikpik—webay beam — i juk adi o'e wuywebe.

Ixe soat em ma soat ipi juayũ kukan jeenuy. Imēnpuye:

— Ka'ũmḡu omuy ejo'iat idipat — i juy acece ixe Jesus Cristo be soat em ma. — Ka'ũma ma ejo'iat omuy ya'õbacaat — i dak cuy acece cebe.

Imēn cuy acece soat em ma.

⁷ Aḡ cuy epesop. Kabikerereat taḡ ixe Jesus omuyku. Soat ma ixe jojo. O'ya'õxamutok'iaiyũ dak ixe jojo ma. Soat tiwatwat jeetõtõn ixe dobuxik puje. Jeetõtõn ip jeḡuycũḡap pibun. Imēn ma juy jeedop ip. Imēn je'e.

⁸ — Soat ka'ũm pima õn kuy kake — i'e'em wuykukukat Deus. — Soat i'ũm puje dak õn pit kake. Ka'ũma kake bimaat õn. Soat'ũm pimaat tak õn ma — i'e'em wuykukukat Deus.

Ixe Deus soat podi ma ya'õbaca. Itait ḡasũ. Kuyje dak itait osunuy. Gaxĩn ma jeedot ḡuto wuykay.

⁹ Õn João—eywaḡo. Eybuxim õn tak Jesus eju mũḡi jekukum. Eybuxim õn tak ipiat'ajojom. Õn tak soat kukukan oḡuy Jesus eju ixe soat kukukan pima. Õn tak eybuxim wukpiceḡẽ ḡu wetabucap kuḡ. Tip'aweroro be juk adi oḡuy. Patmos i osunuy tip'aweroro butet. Iboce ip omuju

Deus ekawēn cuk adi oġuwēnuwēn puye—Jesus ekawēn cuk adi oġuwēnuwēn puye—kawēn icēmat. ¹⁰ Muto'o bima wukpiwan ġu juk adi ocewaġuy—wuykukukat ekabia be. Deus biōġbuk cuk adi waġuyda. Ya'ōberenat'a'ō oya'ġjojo onōġpikadiwi jededem—parasuy jo'iat'a'ō.

¹¹ — Gaxīn ma ejojoiaptup cuy etupmubararak — io'e owebe parasuy jo'iat'a'ō. — Ibodup cuy etupmuju Jesus kay itabucayū beaptum—7 beat ka watwat peaptum — i juk o'e owebe. — Etupmuju juy Ásia eipi watwat peaptum—Éfeso ka watwat peaptum, Esmirna ka watwat peaptum tak, Pérgamo ka watwat peaptum tak, Tiatira ka watwat peaptum tak, Sardes ka watwat peaptum tak, Filadélfia ka watwat peaptum tak, Laodicéia ka watwat peaptum tak — i juk o'e owebe.

¹² Korepēn'i oce abu paxi kawēnwēn oweju iam. 7 be lamparina'a mūn ojojjo—ouro muġēġē.
¹³ Cepidase ip ijodiat co'iat cūġ'i osunuy. Jessay kuġ osunuy iberenat kuġ. Ouro muġēġēbu kuġ osunuy jekūmpi daġ. ¹⁴ Yaoparut o'yanuy lā buxim—kabidiġpu buxim—aopaopu buxim. Itasop o'sutanuy daxae buxim. ¹⁵ Suisopsep o'suinuy bronze buxim—icaat puxim—daxa be o'jeieerotiat puxim—o'ġusopsupiat puxim. Ixe a'ō ya'ōboġ osunuy ti'acap'a'ō buxim. Jororoh. Cororogiat puxim. ¹⁶ Kasopta kuġ osunuy jeba'at kadi—7 beata kuġ. Ibi bewi jekawēn cēmcēm osunuy. Payao buxim osodop cekawēn—xepxep kadi ma tūybibiat puxim. Topasop o'topanuy kaxicuġat kaxi jo'i.

¹⁷ Ixe dobuxik puje o'at cewap ce'ũat puxim. I'at puje o'jewebumõğ wabi jeje iba'at kadi.

— Epararam ġu juy eguy — io'e owebe. — Ka'ũma kake bimaat õn. Soat i'ũm puje dak õn acã ocepoyat — io'e owebe. ¹⁸ — Soat em ma õn wetabẽğ. Kuy juk adi we'ũ ojop. Gasũ bit ocetait waram. Waram pit oje'ũ ġu. Wa'õbi ma ijodiacat je'ũ'ũm. Wa'õbi ma ce'ũ'ũayũ dopdopap pe jeedop ip — io'e owebe. ¹⁹ — Gaxĩn ma ejojojoiaptup cuy etupmubararak, ġasũ jebapukpuğ ewebe iaptup tak, ġuyjom je'bapuk ewebe iaptup tak — io'e owebe. ²⁰ — Kasopta kuğ õn oba'at kadi—7 beata — io'e owebe. — Lamparina mũn tak 7 be opop. Iboap ejojojo kuy — io'e owebe. — Apẽğap ibo iam pit etaybit ġu. Iboam pit õn jemutaybin — io'e owebe. — Lamparina mũn Jesus kay itabucayũ buxim—7 beatka watwat puxim—Deus ekawẽn tojtotjot'ukayũ buxim — io'e.

Imẽn onõğpikadiat o'jekawẽn owebe—Jesus o'jekawẽn owebe.

2

¹ — Cartadup cuy etupmubararak Éfeso ka watwat kukukat awẽwẽaptum—Jesus kay itabucayũ kukukat awẽwẽaptum — io'e owebe onõğpikadiat.

Õn ma kasopta kuğ oba'at kadi. 7 beata kuğ õn. Lamparina'a mũn pidase õn cũğcũğ—7 beayũ pidase—ouro muğẽğẽyũ pidase. Jeyawẽ õn.

² Wetaybit cũğ ma juk adi epekuku iam. Wetaybit cuk adi epeyekapikpik cĩcã iam. Eyetaxi dak cuk adi epesop ipiat'ajojom. Xipat'ũmayũ kay ġu jĩjã dak eyju. Jewexe Jesus emumujũyũ dak cuk adi epesubuyxijojo— “Jesus a'õbi oceju

kawēn idipat muwēnuwēn eywebe” i napa ma e'e'ukayū. Eyetaybit napa ma e'em ip iam. ³ Itabut'ūmayū juk adi ipiat o'supi'ajojoat eywebe, eyetabut okay buye. Eyetaxi bit epesop ipiat'ajojom. Eybu'u ġu juk adi epesop eyetabut am okay. ⁴ Imēnpit soat ġu eyekukuap xipat oxe. Koap pima okukpin cīcā oġuy eyxe. Gasū bit ka'ūma. Okukpinsū ma eyxe ġasū bit. Imēn xipat ġu. ⁵ Gbum cuy epesop apēn koap pima okukpin cīcā eyju okuk iap kay—apēn ġasū bit eyju okukpin ġu iap kay dak. Warēmtaġ ma okukap cuy epeyepere. Waram ġuto okukpin cīcā juy epesop okuġ. Eywebe warēmtaġ ma okukap epere'ūm pima bit, ōn ma ojot eykay. Apēn wuyju lamparina'a mūn muwedewedem wara'at muy ām tūyap pe iap puxim eyju ġu webekitkiyūm epesop. Jeymuwedewede ōn. Warara'acayū ma ojomuy webekitkiyūm eydieġ. ⁶ Obuxim eyju dak Nicolai a'ōkayayū ekawēn kay'ūm cīcā. Iboap xipat oxe.

⁷ Deus biōġbuk imēn Jesus a'ōkayayū awēwēm. Eyetaybin pin eyawēwē ām pima, eya'ōpicūġcūġ cuy epesop.

Imēn ma ōn Éfeso ka watwat kukukat awēwēm — i juk o'e owebe onōġpikadiat—Jesus. — Owebe yawēwēaptup cuy etupmubararak ixe beaptum — i juk o'e owebe.

⁸ — Cartadup cuy etupmubararak Esmirna ka watwat kukukat awēwēaptum—Jesus kay itabucayū kukukat awēwēaptum — i juk o'e owebe Jesus. Ka'ūmġu bimaat ōn. Soat i'ūm puje dak ōn ma oġuy. Kuy juk ade we'ū ojop. Gasū bit ocetai waram. Jeyawē ōn. ⁹ Wētaybit eyju

ipiat'ajojom iam. Wetaybit eydadaybot iam tak. Deus xe bit soat kuḡ eyju. Jewexe Judeuyũ eymuymuy. “Judeuyũ oceju—Deus ebekitkiyũ” i napa ma e'em ip. Satanás a'õ kayayũ ixeyũ bit. ¹⁰ Eypararam ḡu epesop ipiat'ajoap puxim. Ibiõḡbuk kēreayũ kukukat ipiat supi'ajojoat eywebe eyetabucap puyxijom. Ixe a'õ kayayũ warēmtaḡ ma jeymuõm daomũnmũnap'a be. In-aka ibun ḡu ipiat epesupi'ajojo—10 kabia ma. Wa'õ daḡ cuy epeku soat em. Eye'ũ buje dak, wa'õ daḡ cuy epeku. Wa'õ daḡ eyeku buje, soat em epesop oxe eyetait. Soat em eyetait oxe iap idip cĩcã ipi kukukat a daḡat puxim—coroa buxim. ¹¹ Deus biõḡbuk imēn Jesus a'õ kayayũ kukukat awēwēm. Eyetaybin pin eyawēwēãm pima, eya'õpicũḡcũḡ cuy epesop.

Wa'õ kay jĩjãayũ bit waram je'ũ ḡu. Waram warara'acayũ e'ũ buje, je'ũ ḡu ip.

Imēn ma õn Esmirna ka watwat kukukat awēwēm — i juk o'e owebe onõḡpikadiwiat—Jesus. — Owebe yawēwēaptup cuy etupmubararak ixē beaptum — i juk o'e owebe.

¹² — Cartadup cuy etupmubararak Pérgamo ka watwat kukukat awēwēaptum—Jesus kay itabucayũ kukukat awēwēaptum — i juk o'e owebe onõḡpikadiwiat—Jesus.

Õn ma payao kuḡ—xepxep kadi tũybibiat kuḡ. Jeyawē õn. ¹³ Wetaybit poce eyju dopdom iam. Satanás a'õ kayayũ parakpe eyju. Wa'õ kay acã eyju bit kũyjobit. Itakomaayũ Antipas o'yaoka eyka be—Satanás a'õ kayayũ dopdopap ka be. Ixe Antipas cedaḡ ma juk adi omuwēnuwēn. Eyju bit cuk adi eybu'u ḡu

epesop eyetabut am okay ixē a'ġu ip o'yaoka ma. ¹⁴ Imēnpit soat ġu eyekukuap xipat oxe. Pūġpūġ ey'in Balaão emumutaybitbinap taġ jekukum. Ixe Balaão o'jekawēn Balaque be. “Warēmtaġ cuy Israel naxeġebitbit eġutaybin ixeyū be ikērēat muġē ām,” io'e Balaāp Balaque be. Imēnpuye “Xipat eywebe deusbaroyū wap iēnmōġ'ibitēn o am,” i napa ma o'e cebe ip. “Xipat eywebe warara'acat tayxi eju jepo am—warara'acat itop eju dak,” i napa ma o'e cebe ip. ¹⁵ Ixe buxim pūġpūġ ey'in Nicolai a'ō kayayū emumutaybitbinap taġ jekukum, warēmtaġ ma'ġu ip imutaybitbin. ¹⁶ Ikērēat mujurūġrūġap cuy epeyepere. Cepere'ūm pima bit, ġaxīn ma ojet eykay ipiat'ajoan eywebe. Ixeyū eju nopāġōġm oce—warēmtaġ imutaybitbinayū eju. Yaokakam ip oce wekawēn—payao buximan—xepxep kadi tūyan.

¹⁷ Deus biōġbuk imēn Jesus kay itabucayū kukukat awēwēm. Eyetaybit pin eyawēwēām pima, eya'ōpicūġcūġ cuy epesop.

Wa'ō kay jījāyū be manada otaūm ixatam ip tamunēm'ibita. Karatūġ'a buximat'a dak oyaūm soat pe ixeyū be yarucat'a—yadeiboġat'a. Ibutet iisuat ibararak opop iġo'a be. Ka'ūma ma itaybit ixē buten. Yabuat acā itaybit je'e ixē buten.

Imēn ma ōn Pérgamo ka watwat kukukat awēwēm — io'e Jesus owebe—onōġpikadiwiat. — Owebe yawēwēaptup cuy etupmubararak ixē beaptum — i juk o'e owebe.

¹⁸ — Cartadup cuy etupmubararak Tiatira ka watwat kukukat awēwēaptum—Jesus kay

itabucayũ kukukat awẽwẽaptum — i juk o'e onõḡpikadiwiat owebe—Jesus.

Deus ipot õn. Wetasop daxae buxim. Wui suisopsep bronze buxim—o'ḡusopsep ip iat puxim. Jeyawẽ õn. ¹⁹ Wetaybit cũḡ ma eyju jekukum iam. Deus ikukpin cĩcã eyxe. Eyetabut cĩcã ixekay. Kapikpiḡ eyju. Eyetaxi dak ipiat'ajojom ma'ḡu. Koap pimaap podi ma ḡasũ dak eyju xipacat mujurũḡrũḡ. ²⁰ Imẽnpit soat ḡu eyekukuap xipat oxe. Jezabel warẽmtaḡ ma obuywatwat'ukayũ mutaybitbin. E iekẽrẽat taḡ webekitkit muykukum. Ixe napa ma e'em "Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat õn," i. Webekitkit muḡuykukukum ixekayacat. "Xipat eywebe warara'acat tayxi eju jepo am, warara'acat itop eju dak," i napa ma e'em cebe ip. "Xipat eywebe deusbaroyũ wap iẽnmõḡ'ibitẽn o am," i napa ma e'em cebe ip. Eyju bit epeḡujẽm ḡu eyxewi. Aḡ jeenuy jekpiwan. ²¹ Ibun ma ipiat osupi'ajoat ḡu cebe. Tũybe ḡasũ paxi ikẽrẽat mujurũḡrũḡap jepere iãn oce. Ixe bit ibu'u jeperem. ²² Imẽneju ixekayacat õn ma ojoxik kama jo'iat pe. Ijoce ipiat supi'ajojo jĩjã ceweju o'jepo'iyũ dak. Ixeyũ be ikẽrẽat mujurũḡrũḡap epere'ũm pima, ipiat'ajojom cĩcã jeedop ip. ²³ I'iyũ dak oyaokaka—ya'õkayayũ. Ixeyũ aoka buje, Jesus a'õ kayayũ itaybit je'e Deus itaybti apẽn ijodiacat jewaḡuyḡuy iam. Apẽn ip ibikuy iam tak itaybit je'e ip. Apẽn ijodi bima juk adi oekuku ip iaptei bit õn ma oteida soat pe.

²⁴ Warara'acat'in ey'in pit warẽmtaḡ ma eymutaybitbin'ukayũ a'õ kay ḡu juk adi epe-

sop—Tiratira ka watwat'in. Satanás pabi kuḡ ḡu buk eyju. Ixe babi kukayũ soat ḡu Satanás babim itaybit. Eyju bit eybu'u ixe babi kuk am. ²⁵ Wajēmap wiwim pima kuy eyetaybicap ekawēn taḡ cuy epeku. Wara'at ekawēn ḡu bit oḡuwēn eywebe iboap ekawēn taḡ eyeku am. ²⁶⁻²⁸ “Ēn ma soat ka watwat kukukan cuy ece,” i juk o'e webay owebe. “Eyju soat ka watwat kukayũm epesop oweju,” i oce wa'ō kay jījāayũ be. Ya'ōca ip jeedop ixeyũ kukukan yopcaat'ip kukat puxim. Pipim'ũm kūyjobit'ũmayũ a'ōbacaap ḡu'ũm ip itīḡ'a kakaap puxim. “Eyju ma soat ka watwat kukukayũm cuy epesop oweju,” i oce wa'ō kay jījāayũ be—amap kabia wiwim pima wa'ō daḡ jekuku'ukayũ be. Kabiada dak otaũm cebe ip—kasopta—wa'ō kay jījāayũ be. ²⁹ Deus biōḡbuk imēn Jesus a'ō kayayũ awēwēm. Eyetaybin pin yawēwēam pima, eya'ōpicũḡcũḡ cuy epesop.

Imēn ma ōn Tiatira ka watwat kukukat awēwēm — io'e onōḡpikadiwiat owebe—Jesus. — Iboaptup cuy etupmubararak ixe awēwēaptum — i juk o'e owebe.

3

¹ Cartadup cuy etupmubararak Sardes ka watwat kukukat peaptum—Jesus kay itabucayũ kukukat peaptum — i juk o'e owebe onōḡpikadiwiat—Jesus.

Ōn ma Deus biōḡbuk kuḡ—7 beayũ kuḡ. Kasopta kuḡ tak ōn—7 beata kuḡ. Jeyawē ōn. Ōn wetaybit

warēmtaḡ ma eyju jekukum iam. Adeayũ napa ma e'em "Sardes ka watwat itabut cĩcã Jesus kay," i. Ōn pit wetaybit eyetabutsũ ma cekay iam. Ce'ũat puxim eyju cexe. ² Ce'ũat puxim ḡu juy epesop. Eyetabun cuy epesop cekay kuyjeap puxim. Eyaḡuysan cuy epeku. Eybu'um ḡu juy epesop cekawēn taḡ eyeku am. Soat ḡu bit xipat Deus xe apēn cuk adi epekukuiap. Wetaybit iboam. ³ Gebum cuy epesop kuy eyetaybicap kay, kuy epeya'ĩjojoiap kay dak. Kawēn icēmat cuk adi epeya'ĩjojo. Gebum cuy epesop iboap ekawēn kay. Kũyjobin cuy epesop iboap ekawēn kay. Ikērēat mujurũḡrũḡap pit cuy epeyepere. Ixecat puxim eyju. Eyju aḡ'ũm pima ojot eykay. Ibukurukat puxim ojot eykay. Eyetaybit ḡu epe'e puju paxi oajēm iam. ⁴ Pũḡpũḡ pit ey'in ikērēat o'jukuk ḡu Sardes ka watwat'in. Ixeyũ bit yaḡuyisuayũ. Cesay isuayũ buxim ip. Ixeyũ ma oweju ma jeku jesay irucat kuḡ—iisuat kuḡ, "Cedaḡ ip oxe" i'e'em Deus cebe ip puye. ⁵ Wa'õ kay jĩjāayũ jesay irucat kuḡ jeku. Ixeyũ butet oju'uk ḡu soat em itait jeedop ip Deus xe iaptup pewi. Soat em ibararak jeedop ixeyũ butet iḡodup pe. "Teyũku webekitkit," i oce webay be, ixē ekawēn tojotjot'ukayũ be dak.

⁶ Deus biõḡbuk imēn Jesus a'õ kayayũ awēwēm. Eyetaybin pin yawēwēãm pima, eya'õpicũḡcũḡ cuy epesop.

Imēn ma õn Sardes ka watwat kukukat awēwēm — io'e onõḡpikadiwiat owebe—Jesus. — Iboaptup cuy etupmubararak ixē awēwēaptum — i juk o'e owebe.

⁷ — Cartadup cuy etupmubararak Filadélfia ka

watwat kukukat awẽwẽaptum—Jesus kay itabucayũ kukukat awẽwẽaptum — i juk o'e owebe.

Õn pit ikẽrẽat kuḡ ḡu. Õn soat em icẽmãn e'em. Chave kuḡ õn—Davi bubun osunuyiat kuḡ. Iju chavem owebe tomudip puje, kuka ip o'tomudip'uk ḡu. Owebe tomudip'uk puje dak, kuka ip o'tomudip ḡu. Jeyawẽ õn. ⁸ Wetaybit apẽn eyju jekukum iam. Eya'õbaca'ũm'ũm ma. Owebe eymutaybitbinap taḡ pit cuk adi epekuku. Soat em epesop kũyjobit wa'õ kay. Õn xĩntabi o'gukoce eywap. Soat pe bit tomudip pa'ore. Owebe acã tomudip put. ⁹ Eya'õpicuḡcũḡ cuy epesop wa'õ kay. Satanás a'õ kayayũ napa ma e'em “Judeuyũ oceju—Deus ebekitkit,” i. Napa ma e'em ip. Wa'õbi ip jẽḡ'aecõḡcõḡ eywap. Itaybit je'e ip eykukpin cĩcã oxẽ iam. ¹⁰ “Eyukpiceḡẽḡẽm ḡu juy epesop okay eyetabucap kuḡ ipiat'ajojom ma'ḡu eyju,” i juk oce eywebe. Eyukpiceḡẽḡẽm ḡu okay juk adi epesop. Imẽnpuye ipiat osupi'ajoat soat ipi daḡacat pe ixeyũ etabucap puyxijom. Eyju bit õn jeydaxijo ixeyũ ipiatpi'ajojom pima. ¹¹ Gaxĩn ma oajẽm eykay. Xipat cĩcãat kuḡ eyju—wa'õ kay jĩjãapteĩ kuḡ. Iboap cuy epeḡuxipan cĩcã warara'acat pe tujupa'umap puxim. ¹² Wa'õ kay jĩjãayũ a'õmucanucan cuy oḡuy. Deus eju kawẽnwẽnap'a beat'ip puxim jeedop ip—warara'acat'ip muycemucemap'ip puxim. Waram pit jejẽm ḡu ip Deus xewi. Deus putet osubutetmubararak cebe, Deus ka butet tak. Jerusalém i ika butet—ika isuatka butet. Iboka sukakop Deus xewi. Obutet iisuat tak

osubutetmubararak cebe.

13 Deus biõğbuk imēn Jesus a'õ kayayũ awēwēm. Eyetaybit pin yawēwēām pima, eya'õpicũğcũğ cuy epesop.

Imēn õn Filadélfia ka watwat kukukat awēwēm. Owebe yawēwēaptup cuy etupmubararak cebeaptum — i juk o'e onõğpikadiwiat owebe—Jesus o'e owebe.

14 — Cartadup cuy etupmubararak Laodicéia ka watwat kukukat awēwēaptum—Jesus kay itabucayũ kukukat awēwēaptum — i juk o'e owebe onõğpikadiwiat—Jesus.

“Imēn cuy jeenuy” i õn e'em. Imēnpuye “Amém” i obutet. Soat em wa'õ dağ õn e'em. Soat em icēmān õn e'em. Deus pe soat muğēap awap kuy juk kake oğuy. Jeyawē õn. 15-16 Wetaybit warēmtağ cĩcã eyju jekukum iam. Taxipat puxim ġu eyju—icukat puxim ġu dak. Taxip-toktokat puxim eyju, icukğũğũnat puxim tak. Okukpin ġu eyju okuğ. Warēmtağ ġu dak eyju okuğ. Xipat ma kuka juk o'e warēmtağ okuğ pima, ikukpin okuğ pima dak. Imēnpit okukpin ġu eyju okuğ. Imēnpuye ġaxĩn ma ipiat osupi'ajoat eywebe, iko'õmat o buje jedadacap puxim. 17 “Soat kuğ oceju bit,” i te'e ma eyju e'em. “Ocebubut ade oceju bit,” i te'e ma eyju e'em, “Xipat cĩcã oceju,” i dak, “Soat kake ocexe,” i'e'em eyju te'e ma. Eyetaybit ġu eyju tadaybocat puxim iam. Iokokat puxim eyju—iğēmat puxim—ibisõat puxim. Tadaybocat puxim eyju, toti'umat puxim tak. Ita'umat puxim tak eyju. 18 Õn pit jeyawē. Ouro juy epejat oxewi—iwekoykey'umat. Iboap kuğ pima

icēmān ibubut adeayūm epe'e. Eyesay irucat tak cuy epejat oxewi eywebe imuōm ām eyesay'ūmap puxim, eysūsūnap puxim. Posūg tak cuy epejat oxewi itapiatkayat eyeta be imōg ām xipan eyecoat am. ¹⁹ Oxe ikukpinayū bit oğukorēm cedağ'ūm jekukum pima. Ipiat osupi'ajoat cebe ip waram guto cūg ma ceku am ip. Imēnpuye juy wa'ō kay epe'e waram. Ikērēat mujurūgrūgāp cuy epeyepere. ²⁰ Ya'ōpicūgcūg cuy epesop wa'ō kay. Tağtağtağ'i ōn e'em xīntabi be. Wa'ījojoat pe tomudip'uk puje, oōm tuk'a be. Jekōnkōn'uk oğuy ixē eju. Ixē dak jekōnkōn'uk jeenuy oweju. ²¹ “Epabik cuy oxe—wabikbikap pe” i oce wa'ō kay jījāayū be. Ixeyū buxim ōn tak cuk adi oğuy webay a'ō kay kūyjobit. Imēnpuye gāsū ōn xik'i webay xe—yabikbikap pe.

²² Deus biōgğbuk imēn Jesus a'ō kayayū awēwēm. Eyetaybin pin yawēwēām pima, xipan cuy epeya'ōpicūg.

Imēn ōn Laodicéia ka watwat kukukat awēwēm. Owebe yawēwēaptup cuy etupmubararak cebeaptum — i juk o'e onōgğpikadiwiat owebe—Jesus o'e owebe.

4

¹ Gebuje wara'at ma ojojojo wexey jo'iat. Kabi beat exīntabi ojojojo ikoce. Waram parasuy jo'iat a'ō oya'ījojo—kuy oya'ījojoiat'a'ō ma. Waram guto o'jekawēn owebe.

— Eceju juy ijoce — io'e owebe. — Apēn gūyjom jebapuk iap oğubapuk ewebe etaybit am — io'e owebe.

² Deus biõgbuk wağuyda ģebuĵe bit. Iboce yabikbikap osunuy—idip cĩcãat kabi be. Pũğ xik'i osunuy cebe. ³ Ixe dopa topasopsep o'topanuy wita'a buxim—yadip cĩcãat'a buxim—jaspe'a buxim, sardõnio'a buxim tak. Ixe abikbikap akokoreren konopsanobu o'jebueku. Ibusopsep o'jebueku esmeralda'a buxim. ⁴ Idip cĩcãat akokoreren warara'acat abikbikap osodop 24 be. Ya'õbuyxiayũ osodop ixeyũ jeje kaxikxik'i—24 beat ceje. Jesay irucat kuğayũ osodop ip. Ouro muğẽğẽ kuğ tak ip osodop jabi jeje—idip cĩcãat kuğ. ⁵ Yabikbikap pewi xiririkiat cẽmcẽm'uk osunuy, tũmũn'a'õ dak, poroğiat tak. Wexiktak puximat tak osunuy yabikbikap wap isopat, 7 be. Ixeyũ jojom pima wuyju ģebum Deus biõgbuk kay—7 beayũ kay. ⁶ Iodi buximati o'tinuy yabikbikap wap—vidro muğẽğẽ. Tixiriruk o'tinuy cristal'a buxim.

Ebadipdip tak osodop ip itabẽğayũ yabikbikap akokoreren—idip cĩcãat akokoreren. Soat kadi osodop ip. Ita'ade osodop ip. Soat kadi osodop ita ip—cewap, yakpidakadi. ⁷ Pũğ ixeyũ'in leão buxim osunuy. Wara'at ixeyũ'in biopak puxim osunuy—ağokatkat yoboğat puxim. Wara'at ixeyũ'inat topa ağokatkat topa buxim o'topanuy. Wara'at ixeyũ'in dace buxim osunuy—pupumat puxim. ⁸ Soat ip ceğebabe osodop. 6 be o'ceğebadop ip. Soat tağ itate ip osodop—badi, kacũğkadi dak. Soat em ip jebibododon. Ixima dağ tak ibu'u em ģu ip jebibododon, kabiam tak. Imẽn ip ibibodo:

Wuykukukat Deus soat podi ma ya'õbaca, i'e'em ip jebibododon. Soat tağ iisu, i. Soat tağ iisu, i.

Soat tağ iisu, i jebibododon ip. Ipi ka'ũm pima itait osunuy, i. Gaxĩ dak itait, i. Gaxĩn ma jeedot waram wuykay, i.

Imēn ip ibibodo.

⁹ — Ĕn pit soat podi ma edip — i'e'em ip Deus pe jebibododon ebadipdip itabēğayũ. — Ĕn pit soat podi ma a'õbuyxi — i dak e'em ip jebibododon. — Ĕn pit soat podi ma xipan ocekuğ — i dak e'em ip jebibododon.

Yabikbikap cejeat peam cebibododon ip puje soat em itabēğat peam,¹⁰ 24 beayũ aypapayũ piğ'i at'an ip cewap—yabikbikap cejeat wap.

— Ĕn pit soat podi ma xipat — i'e'em ip cebe. Jabi jejeat mōğmōğ ip yabikbikap cejeat wap—idip cĩcãat—ouro muğēğē. Imōğmōğ ip cewap “Ĕn acã ocekkukat” i'e am cebe.

¹¹ Imēn ip jebibododon cebe:

Ĕn acã soat kukukat, i. Ĕn acã Deusat, i. Ĕn cuk soat eğugē, i. Soat kake a'õbin ma, i. Ĕn ipi juacat mutaicin, i. Ĕn soat podi ma edipap kuğ, i. Soat podi ma a'õbuyxi, i. Ĕn acã soat podi ma a'õbacaap kuğ, i.

Imēn ip jebibododon cebe—yabikbikap cejeat pe.

5

¹ Gebuje taperadup otupcoco tup'amũnmũnatup. Yabikbikap cejeat pui beatup otupcoco—iba'at kadiat pui beatup. Tupararak o'tuptop xepxep kadi ma. Tupmuymũğmũğap osodop serabu jo'ian. 7 em o'tupmuymũğmũğ ip. ² Deus ekawēn tojotjot'ukat tak ojojojo ya'õbacaat.

— Abu itaybit tupmuywut am? Ka'ũma ma — io'e ixē ya'õberēn.

³ Imēnpit itaybicat ka'ũmḡu osunuy. Kabi be ka'ũmḡu. Ipi ju dak ka'ũmḡu. Ipi diotpe dak ka'ũmḡu. Ka'ũma ma itaybit tupmuywut am tup co am. ⁴ Otõn cĩcã ka'ũmḡu buye itaybicat tupmuywut am tup co am. ⁵ Imēnpuye aypaat o'e owebe:

— Wa ḡu! Ak'i juy ece. Judá diwat pe iba'ore ḡu tupmuywut am — io'e. — Ixe acã itaybit tupmuywut am. Ixe be ma tup co but — io'e. — 7 beat imuywut put ixē be — io'e owebe. — Ixe leão buxim ya'õca. Ya'õbuyxi jĩjã ixē Davi naxeḡebit — io'e owebe.

⁶ Gebuje mēmē ojojojo—ovelha. Cũḡ'i osunuy yabikbikap pidase. Ebadipdip itabēḡayũ ixē akokorerēn osodop ya'õbuyxiayũ dak. Kuy bima ce'ũ osunuyiat puxim osunuy. 7 be osodop yakanasũyũ. Ita dak 7 be ma o'sutanuy. 7 be itateat puxim Deus biõḡbuk—soat ka kay imujumayũ. ⁷ Mēmē o'ju yabikbikap cejat topabe. Ibodup o'tupu ibui bewi iba'at kadiatup. ⁸ Tupu buje ebadipdip itabēḡayũ piḡ'i o'at ipi ju mēmē wap. Ya'õbuyxiayũ dak piḡ'i o'at ip cewap ya'õbuyxi jĩjã cexe ip puye. Soat ip harpa'a kuḡ osodop yamuyde am. Wa'e buximat kuḡ tak ip osodop—ouro muḡēḡē kuḡ. Topapũn osodop tide'okuatim. Deus ebekitkit kawēnwēn ceweju iap tide'okuati buxim. ⁹ Pibodo iisuan o'jebibododon ip. Imēn ibibodo ip:

Kuy juk e'ũ eḡuy, i. Pũḡ ḡu juk etaxijo e'ũap puye soat tiwatwayũ'in, soat a'õm kawēnwēn'ukayũ'in tak, soat iwarururuayũ'in tak, soat kaka daḡayũ'in tak, i. Imēnpuye etaybit tupu am,

i. Etaybit tupmuywut am tak, i. ¹⁰ A'ōbi ma soat eipi juayũ kukukayũm jeedop ip Deus eju, i. Paĩyũ buxim kapikpiḡ jeedop ip Deus peam—ocekukukat peam, i.

Imẽn ip ibibodo.

¹¹ Waram ḡuto oceak. Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ oya'ĩjojo. De'at ḡu ip osodop—kiiii iãn. Imuwegũn pa'ore osodop io. Ade jĩã ma ip. Kacũḡcũḡ'i ip osodop yabikbikap akokorenen. Ebadipdip itabẽḡayũ akokorenen tak, ya'ōbuyxiayũ akokorenen tak. ¹² Ya'ōberen o'jebibododon ip. Imẽn ibibodo ip:

Ovelha buxim oe'ũiat soat podi ma jedipap kuḡ, i. Soat podi ma ja'ōbacaap kuḡ, i. Soat podi ma xipacap kuḡ, i. Soat podi ma jetaybitbicap kuḡ, i. Soat podi ma ja'ōcaap kuḡ, i. Soat podi ma ja'ōbuyxiap kuḡ, i. Soat podi ma jedipap kuḡ, i. Soat kayap podi ma ocecokcok Cekay, io'e ip jebibodo be.

Imẽn ibibodo ip.

¹³ Soat ma ip jebibododon o'e ḡebuḡe bit wa'ōpiju—kabi beacayũ, ipi juacayũ dak, ipi diotpeacayũ dak, tiboḡ cĩcãti daḡacayũ dak—soat kakeayũ. Imẽn ibibodo ip:

Soat podi ma ẽn pit xipap, i. Soat podi ma ẽn pit a'ōbuyxi, i. Soat podi ma ẽn pit edip, i. Soat podi ma ẽn pit a'ōbaca, i. Imẽn cuy acece ewebe soat em, i. Soat em tak wuybu'um ḡu acesop imẽn i'e am ewebe, io'e ip jebibodo be xik'i yabikbikap peat pe—mēmẽ—ovelha buxim oe'ũiat pe.

¹⁴ — Imẽn cuy ace — i o'jede ebadipdip itabẽḡayũ.

Ya'õbuyxiayũ dak pig'i o'at'at ip topabe—aypapayũ. Pig'i o'at'at ip “Soat podi ma ên xipat” i'e am cebe.

6

¹ Mēmē tupmuymũg̃mũg̃ap o'guywut wetabutpe. Koapat o'guywut. ⁷ be osodop ip tupmuymũg̃mũg̃ap.

— Ejot cuy — io'e ya'õberen ebadipdi-payũ'in—itabẽg̃ayũ'in.

Nobano a'õ buxim o'ya'õnuy ya'õpuruḡ.

² Waram ḡuto oceak. Cavarō ojojōjo irucat. Yakpi jejeat daruk kuḡ oeku. Ixe xeat ouro muḡẽḡẽ o'jomōḡ ya be—ipi kukukat abeat—idip cīcāat. O'jēm soat a'õbacaap mu'ũmu'ũm. Soat a'õbacaap mu'ũm âm o'jēm.

³ Gebuje mēmē wara'at o'guywut tupmuymũg̃mũg̃ap. Xepxep o'guywut kuy.

— Ejot cuy — io'e wara'at itabẽg̃ayũ'in ebadipdi-payũ'in.

⁴ Wara'at osodot cavarō ipakpukat. Ixe xeat ja'õbacap o'ḡũm yakpi jejeat pe.

— A'õbi nopagõḡõm je'e ip jeweweju ipi daḡacayũ — io'e cexeat yakpi jejeat pe. Ka'ũma ip kaba'ũm je'e wara'at eju. — A'õbi jenopagõḡõm je'e ip soat — io'e cebe.

Payao o'ḡũm cebe yoboḡat.

⁵ Gebuje mēmē wara'at o'guywut tupmuymũg̃mũg̃ap. Ebaḡũḡ kuy o'guywut.

— Ejot cuy — io'e wara'at ebadipdi-payũ'in itabẽg̃ayũ'in.

Waram ġuto oceak. Wara'at ojojojo cavaro iokat. Yakpi jejeat imupesarurunap kuġ oeku je-bui be. ⁶ Wuya'ġjoiat oya'ġjojo. Ebadipdip itabēġayū parakpewi oya'ġjojo.

— Pūġ litrom trigodadei tadeiboġ cġcā je'e—pūġ kabia ekapikapteim je'e — io'e. — Eba-pūġ litrom cevadadadei dak tadeiboġ cġcā je'e—pūġ kabia ekapikapteim je'e — io'e. — Oliveira'a xepti bit etimukērērēn ġu juy — io'e. — Uva'abidi dak etimukērērēn ġu juy — io'e.

⁷ Gebuje mēmē wara'at o'ġuywut tup-muymūġmūġap. Ebadipdip o'ġuywut kuy. Eba-pūġ mabuk opop imuywut'ūmat.

— Ejot cuy — io'e wara'at ebadipdipayu'in itabēġayū'in.

⁸ Gebuje waram ġuto oceak. Cavaro ipekpukat ojojojo. Yakpi jejeat putet Ce'ūap i osunuy. Ixe dobatban oekuku ip ce'ū'ūayū dopdopap pewiayū. Cexeat o'jekawēn cebe ip.

— Adeayū juy epeyaoka ipi juayū — io'e cebe ip. — Ebadipdip tobuxik puje, pūġ cuy epeyaoka — io'e cebe ip. — Nopaġōġōm ip epeġuap, repibun tak — io'e. — Wātaxipi pibun tak epeġuap ip, awaydip taġan tak, ika'uan — io'e cebe ip.

⁹ Gebuje mēmē wara'at o'ġuywut tup-muymūġmūġap. Ebadipdip o'ġuywut kuy. Xepxep mabuk o'jepoyat imuywut'ūmat. O'yaokaka ip iayū'ūm'ūm biōġbuk ojojojo wūnca mupikupikap'a diotpe caixa'a diotpe. Itakomaayū juk ixeyū o'yaoka Deus ekawēn o'ġuwēnuwēn ip puye, cekawēn taġ oekuku ip puye dak.

¹⁰ Ya'ōberen o'jewāwā ip:

— Ocekukukat, ěn soat podi ma a'õbaca — io'e ip. — Soat tağ eisu — io'e ip ya'õberen. — Icēmãñ e'e'ukat ěn. Puğũn xe'e ipiat ecesupi'ajojoat kũyjobit'ũmayũ be? — io'e ip. — Puğũn xe'e ipiat ecesupi'ajojoat ocaokaayũ be? — io'e ip ya'õberen.

¹¹ Iboceat cesay o'ğũm cebe ip soat pe—irucat.

— Epeyebodoy buk yopũt — io'e cebe ip. — Itakomaayũ buk eykitpitpiyũ yaoka ma — io'e cebe ip. — Eybure kapikpik'ukayũ'in yaoka mabuk ip apẽn cuk adi ip eyaoka iap puxim — io'e cebe ip. — Ixeyũ aoka'ũm pima bit cuy epeyebodoy — io'e cebe ip.

¹² Gebuje mēmē wara'at o'ğuywut tupmuymũğmũğap. 6 be o'ğuywut kuy. Pũğ ma omuy imuywut'ũmat. Imuywut puje ipi o'jexixi jĩjã ma. Kaxiepiat iok o'e pağo iokat puxim—mudiuhu doti buxim. Kaxiaat tak ipakpuk o'e doy buxim. ¹³ Kasopta dak o'ta'at'at kabi bewi. O'ta'at'at ipi ju. O'ta'at'at figo'a muy'at'acap puxim—yakicat'a muy'at'acap puxim—kabidoxixi be yamuy'at'acap puxim. ¹⁴ Kabi dak o'je'arabot apẽn wuyju taperadup mu'arabotboniap puxim. Co'a dak o'jeaewede jenuyap pewi soat'a. Tip'aweroro dak o'jedipewede jediptũyap pewi soat.

¹⁵ Gebuje soat ipi juayũ kukukayũ o'jewemunēm—iecuğapyũ dak, sorarayũ kukukayũ dak, ibubut adeayũ dak, ya'õcayũ dak. Soat ipi juayũ o'jewemunēm: jekpiwatpi ma kapikpik'ukayũ, tei'ũm kapikpik'ukayũ dak. Soat ip o'jewemunēm co'a kũy dağ, co'a binũnpe dak. ¹⁶ Te'e ma ip o'jewãwã ya'õberen wita'a be, co'a be dak.

— A'a'at cuy ocejeje ocemunēm ãm — i te'e ma o'e ip co'a be, wita'a be dak. — Ocemunēm cuy epe'e xik'i yabikbikap pe iat pe ocedobuxikap puxim — i te'e ma o'e ip. — Ocemunēm cuy epe'e mēmē itakoma ocekey buye — i te'e ma o'e ip. ¹⁷ — Mēmē itakoma jĵã ocekey, ya'õ kayayũ dak — io'e ip. — Ixeyũ etakomaap ebapukap kabia ajēm puje, ka'ũma ma jepoyat. Soat i'ũm — io'e ip.

7

¹ Gebuje Deus ekawēn tojtjtot'ukayũ ojojojo ebadipdipayũ. Kacũgcũg'i osodop ip ipi'abi dağ. Kabido ixikixik'uk osodop ip ebadipdip kadiwiatpido. Kabido ixikixik'uk ip osodop ipi kay ibido kopap puxim, tibogcĩcãati kay dak, tũmũn'ip'ip kay dak. ² Wara'at ojojojo ġebuje bit Deus ekawēn tojtjtot'ukat. Kaxi jēmjemap kadiwi oajēm. Oajēm teku Deus ebekit iam imubararakap kuğ jebui be—teku soat em itaicat ebekit iam imubararakap kuğ. Ya'õberen o'jewāwā jebadipyũ be—Deus ekawēn tojtjtot'ukayũ be—ebadipdipayũ be. Deus kuy juk ja'õbacaap o'ğũm ixeyũ be. Ja'õbi ixeyũ o'ğuju ipi mukērērēn ãm, tibogcĩcãati mukērērēn ãm tak.

³ — Deus buywatwat'ukayũ dopa'a ocetopa'amubararak teku Deus ebekit iam — io'e cebe ip. — Ocewebe ixeyũ dopa'a mubararak'ũm pima bit, ipi epeğukērērēn ġu, tibogcĩcãati dak epetimukērērēn ġu, tũmũn'ip'ip tak epeyopmukērērēn ġu — io'e cebe ip.

— Ha'a — io'e ip.

⁴ Pebũrũ iteyũ Deus ebekitkiyũ iap o'ğuwēn owebe—o'topa'amubararak ip iap. Tak ġu

o'topa'amubararak ip—ade jǰǰã ma—144,000 be. Kiiiiãñ. Soati watwat'in o'topa'amubararak ip—Israel naxegebitbiyũ'in. ⁵⁻⁸ 12,000 be o'topa'amubararak ip Judá diwatwat'in; 12,000 be Rubem diwatwat'in tak; 12,000 be Gade diwatwat'in tak; 12,000 be Aser diwatwat'in tak; 12,000 Naftali diwatwat'in tak; 12,000 be Manassés diwatwat'in tak; 12,000 be Simeão diwatwat'in tak; 12,000 be Levi diwatwat'in tak; 12,000 be Issacar diwatwat'in tak; 12,000 be Zebulom diwatwat'in tak; 12,000 be José diwatwat'in tak; 12,000 be Benjamim diwatwat'in tak. Ibũrũ ma ip o'topa'amubararak teyũku Deus ebekitkiyũ iam.

⁹ Waram ġuto oceak. Tak ġu wuyjuyũ io'e kiii. Ade jǰǰã osodop ip. Imuweġũñ pa'ore ma osodop ip, ade jǰǰã buye. Soat eipi watwat'in osodop ip, soat tiwatwat'in tak, soat iwarururuyũ'in tak, soat a'õm kawẽnwẽn'ukayũ'in tak. Mēmē abikbikap wap osodop ip jesay kuġ—irucat kuġ. Kosunano kuġ osodop ip jebui be.

¹⁰ — Deus acã wuydaxijojom — io'e ip ya'õberen. — Mēmē dak wuydaxijojom — io'e ip. Ixe ma xik'i jabikbikap pe — io'e ip ya'õberen.

¹¹ Deus ekawẽn tojtjot'ukayũ dak kacũġcũġ'i osodop ip yabikbikap akokoreren—ya'õbuyxiayũ dak, ebadipdip itabēġayũ dak. Piġ'i o'at ip yabikbikap wap “Ēñ soat podi ma xipat” i'e am Deus pe.

¹² O'jebibododon ip Deus pe. Imẽn ibibodo:

Imẽn cuy jeenuy, i. Deus ma soat podi ma xipat, i. Ixe ma soat podi ma jedipap kuġ, i. Ixe ma soat podi ma itaybitbit, i. “Xipat cĩcã ěñ ocexe” i juy ace cebe, i. Soat podi ma ja'õbuyxiap kuġ, i. Soat

podu ma ja'õbacaap kuḡ, i. Soat podu ma jebacaap kuḡ tak, i. Imēn ma ixē ḡasū. Kuyaje dak imēn jeenuy. Soat i'ũm puje dak, imēn ma jeenuy, i. Imēn cuy jeenuy, io'e ip jebibododon.

¹³ — Abuyũ suteyũ cesayrurucayũ? — i juk o'e owebe ya'õbuyxiat, aypaat. — Pomawi ip osodot? — io'e owebe.

¹⁴ — Bay'a, õn ma wetaybit ḡu. Ën acã etaybit — i juk oce bebe.

— Ixeyũ ipiat'ajojom cĩcã juk adi osodop — io'e owebe. — Inaka ibu'u ḡu o'e ip kũyjobit am Jesus a'õ kay — io'e. — Mēmē o'jedoyekereren wuywebeam iap kay itabut ip. Imēnpuye soat taḡ iisu ip doti iwuy'isuat puxim. Soat taḡ ip ikērēat kuḡ ḡu — io'e owebe. ¹⁵ — Imēnpuye ip kacũḡcũḡ'i Deus abikbikap wap ḡasū — io'e owebe. — Deus buywatwan ip kabiam, kabioḡ tak — io'e. — Deus xe ip nuynuy ḡasū. Yabikbikap peat soat em aḡ cekay ip xipāt'ũmat ebapukap puxim — io'e. ¹⁶ — Waram pit irem ḡu ip. Soat em ibeḡbeḡ ma. Ibipurug ḡu dak ip jeedop. Kajepi kuḡ cĩcã ḡu dak ip jeedop — io'e owebe. ¹⁷ — Mēmē ma ixeyũ kukukan jeenuy apēn õhõ iwat xipan jeõhõyũ kukap puxim. Ixeyũ idujowat wuymutaicinapti kay tikõn âm. Deus itadisup ip. Waram pit ip jeetõn ḡu — io'e owebe.

8

¹ Gebuje mēmē wara'at o'ḡuywut tupmuymũḡmũḡap. Amap o'ḡuywut. 7 be o'ḡuywut kuy. Ka'ũmḡu wara'at o'e. Kuy oi'ũm. Darem ma ip osodop mũḡ kabi beacayũ—meia hora ma.

² Deus ekawēn tojtjot'ukayũ ojojojo ḡebuje—7

beayũ—Deus xe kacũgũcũg'iaiyũ. Jexeat parasuy jo'iat o'gũm cebe ip. Pũg pepepe ma o'gũm cebe ip.

³ Wara'at oajẽm tõmte'okuatõm mupikupikap'a kay Deus ekawẽn tojotjot'ukat—caixa'a kay. Cũg'i osunuy iboce. Tõmte'okuatõm mũn'a kuḡ oajẽm—ouro muḡẽḡẽ'a'a kuḡ. Iboceat tõmte'okuatõm o'tõmũm cebe tõm'ade.

— Deus ebekitkit kawẽnwẽn ceweju soat ip — io'e cebe iboceat. Ixeyũ ekawẽn cuy eḡuwekoy tõmte'okuatõm eju tõmupikupikap'a be ouro muḡẽḡẽ'a'a be Deus abikbikap wap — io'e cebe.

⁴ O'tõmuwekoy Deus ebekitkit ekawẽn eju. O'tõmupik. Tõmte'okuatõmtiḡ o'jediḡeu Deus kay cekawẽn tojotjot'ukat pui bewi—Deus wap cũg'iat pui bewi. Deus ebekitkit ekawẽn tak o'jeu cekay tiḡ eju. ⁵ Deus ekawẽn tojotjot'ukat daxa o'jat tõmte'okuatõm mupikupikap'a bewi. Tõmte'okuatõm mũn'a o'yamunopapũn daxam. O'yaxik ipi kay. Yaxik puje, poroḡiat o'e soat taḡ ipi daḡ. Poroḡiat o'e soat taḡ ya'õpararu, xiririkiat tak. Nobano dak o'e soat taḡ ipi daḡ. Ipi dak o'jexixi jĩjã. Tũmũn'a'õ o'jedede soat taḡ ipi daḡ.

⁶ Gebuje Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ parasuy jo'iat o'jat imuyde am—7 beayũ.

⁷ Koapat jeparasuy jo'iat o'ḡuyde. Akadadada o'jedaedu daxa eju—ade. Doy eju iwekoykey o'e. Kabi beat iwekoykeyat o'ḡuy'at ipi kay. Ade o'ḡupik ipi'in. Pũḡ eipi o'ḡupik ebapũḡ eipiyũ'in. Xepxep pit o'jeipiepoyat ipi'ũmat eipi. Tũmũn'ip'ip tak o'yopmupik yop'ade. Pũḡ'ip'ip'ip o'yopmupik ebapũḡayũ'ip'in. Xepxep

pit o'jeipepoyat ipik'ūmat'ip. Kapī'idip tak o'tipik soatip. Ka'ūma ma o'jedipepoyat.

⁸ Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'guyde Deus ekawēn tojotjot'ukat. Xepxep o'e ip imuydedem kuy. Kabi beat co'a jo'iat'a o'yamuakōm tiboḡcīcāati be. Apikpiḡ pima o'yamuakōm. Ti'ade o'jediewexaxat toy. Pūḡti o'jediewexat toy. Xepxepti bit idibi mabuk o'tinuy. O'jediewexat ḡu toy. ⁹ Tiboḡcīcāati daḡayū oap ade—idibi tiyuati daḡacayū. Pūḡ'ūm oe'ū ebapūḡgayū'in. Tak ḡu kobexixi dak o'guyubaḡbaḡbaḡ. Ade jījā. Kiiiiān. Pūḡ ma o'guyubaḡbaḡbaḡ ebapūḡgayū'in—tiboḡcīcāati adopa daḡat.

¹⁰ Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'guyde Deus ekawēn tojotjot'ukat. Ebapūḡ o'e ip imuydedem kuy. Kasopta o'ta'at kabi kadiwi taboḡata. Tasop o'tanuy wexiktak puxim. Idibi be o'taakōm. Pūḡti be o'taakōm ebapūḡtiayūdi be. Idi'a'a be dak o'taakōm. Pūḡti'a be o'taakōm ebapūḡtiayūdi'a be.

¹¹ Tacupata i iḡoda butet omuy—kasopta butet. Ixeda akōm puje idibi dak ticup o'e pūḡ kadi. Pūḡti ticup o'e ebapūḡgayūdi'in. Ade oap ipi watwat tikōn puje. Oap ip ticup pibun.

¹² Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'guyde Deus ekawēn tojotjot'ukat. Ebadipdip o'e ip imuydedem kuy. Pūḡ kadi kaxiepiat o'sutamukērērēn. Kaxiaat tak o'sutamukērērēn ip pūḡ kadi. Kasopta dak o'sutamukērērēn ip pūḡ kadi. Imēnpuye kaxiepipū ma o'e kaxi takērē buye. Kaxiamat tak yopīt ma kabiam o'e. Kasopta dak yopīt ma kabiam o'e. Kabiok oeku ebadipdip hora bima

kabia bun. Kabiok oeku ebadipdip hora bima ixima bun.

¹³ Waram ġuto oceak. Dace oceġebaa'ġjojo. Um cġcā jepupupum oeku. Ya'ōberen ixē dace o'jewāwā.

— Karem ġu ipi juayū! — io'e ya'ōberen. — Ipiatpi'ajojom cġcā jeedop ip — io'e ya'ōberen. — Karem ġu ipi juayū — io'e. — Ipiat'ajojom cġcā jeedop ip — io'e. — Warara'acat ġasū jeparasuy jo'iat ġuyde Deus ekawēn tojotjot'ukayū — io'e. — Ebapūġayū mabuk jeparasuy jo'iat ġuyde — io'e. — Ixeyū be imuyde buje, ipiat supi'ajo ġjā ipi juayū — io'e ixē dace.

9

¹ Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'ġuyde Deus ekawēn tojotjot'ukat. Pūġpōġbi o'e ip imuyde-dem kuy. Kasopta jo'iat ojojojo—kabi kadiwi o'takopiata jo'iat. Kabi beat chave o'ġūm ixē be ikūybioreġ cġcāatkūy domudip'ukap echave.

² Kasopta jo'iat iġo kūy o'sukūynomudip'uk ibo echavem. Ikūynomudip'uk puje, o'tiġcēm ikūy bewi. Waēn yoboġat peatiġ puxim o'tiġcēm. Iġodiġ kaxi o'ġupinēm tiġboġ cġcā buye. Soat taġ o'e kabiok. ³ Arōxēkxēk co'iaiyū o'kop ixē diġ eju. Ipi kay ip o'kop. Dat puxim ip tōġtapi osodop Deus a'ōbi.

⁴ — Kapī'idip cuy epetimukērērēn ġu — io'e kabi beat cebe ip—arōxēkxēk co'iaiyū be. — Tūmūn'ip'ip tak cuy epeyopmukērērēn ġu — io'e. — Wara'at tak cuy epe'gukērērēn ġu kadai — io'e. — Teku Deus ebekit iam topa'a bararuk'ūmayū kay acā

juy epeju — io'e. — Ixeyũ be acã juy ipiat epe-
supi'ajoat — io'e cebe ip—arõxêkxêk co'iyũ be.
5 — Gasũ bit puk yaoka pi ma eywebe — io'e cebe
ip. — Ipiat pít epesupi'ajojoat cebe ip 5 kaxi bun
ma — io'e cebe ip.

Ixeyũ arõxêkxêk co'iyũ tõgtapi osodop
ip dat puxim. 6 Deus ebekitkit'ũmayũ be
ipiat o'supi'ajojoat ip dat tõgtapi jo'i 5 kaxi
bima—topa'a bararuk'ũmayũ be. Imênpuye je'ũap
kudadam ip jeeku. Inaka je'ũap ip tobuxik ġu. Je'ũ
ojuy ma'ġu ip jeeku. Inaka ce'ũ ba'ore je'e ip.

7 Ixeyũ arõxêkxêk co'iyũ cavaroyũ buxim
osodop ip—jenopaġõġõm cumayũ buxim—icaat
kuġ ip jewebe. Jadaġat kuġ ip oeku ouro muġêġê
jo'iat kuġ. Aġokatkat topa buxim ip o'topadop.
8 Ayacat'adap puxim ip o'yadaptop. Leão nũy
buxim o'tũydrop ip. 9 Icaat kuġ oeku ip jekũm'a
eju—ferro muġêġê kuġ. Carro jenopaġõġõap
kay daodaodao ma cucum iap a'õ buxim
o'ceġeba'a'õnuy—cavaroyũ imupuxikpuxiġiap
a'õ buxim. 10 Dat puxim ip oeku tõgtapiat kuġ
jekpu be. Jenõgtapian ma juk adi oekuku ip
ipiatpi'ajojoan topa'a bararuk'ũmayũ be. 5 kaxi
bima juk adi oekuku ip ipiatpi'ajojoan cebe ip.
11 Ixeyũ kukukat ikũybioreġ cĩcãatkũy beayũ
kukukat osunuy. Ixe butet Abadom i omuy
Judeuyũ a'õm—Hebreu a'õm. Apolião i omuy
ibutet Grego a'õm. Ibutet wuyumu'ũm'ũm'ukat iape
wuya'õm.

12 Kuy pũġ o'kap ipararu jĩjãat. Xepxep mabuk
omuyku.

13 Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'ġuyde Deus

ekawēn tojtjt'ukat. 6 be o'e ip imuydedem kuy. Tōmte'okuatōm mupikupikap'a bewiat'a'ō oya'ījojo—ouro muḡēḡē'a bewiat'a'ō—Deus abik-bikap wapat'a'ō. ¹⁴ Ixe a'ō o'jekawēn ixē Deus ekawēn tojtjt'ukat pe—imuyde isuat pe.

— Ebureyū juy eḡuwekap — io'e. — Ebadipdip omuy ip taomūnmūn — io'e. — Taomūnmūn ip omuy Eufratesdi xe—tiboḡati xe — io'e.

¹⁵ Kabi beat a'ōbi ixeyū Deus ekawēn tojtjt'ukayū soat kuḡ ip osodop jebui be. Soat kuḡ ip osodop pūḡ yaoka am ebapūḡayū'in—ipi watwat'in. Deus epeju i'eap wiwim ip osodop. Wara'at koato be ḡu jeeju ip ixeyū aoka am, wara'at kaxi be ḡu dak, wara'at kabia be ḡu dak, wara'at ehora be ḡu dak. Deus pe “Epeju” i'e buje acā jeeju ip ixeyū aoka am. Ixeyū ebadipdipayū o'ḡuwekap. ¹⁶ Pebūrū ixeyū esorarayū iap awēḡ oyawēḡtobuxik kuy. Tak'ūm ip osodop—ade jījā. Kiiiān. 200,000,000 be ip osodop—cavaro akpi jejeayū—nopaḡōḡō'ukayū. ¹⁷ Sorarayū ōhōyū ojojojo wexey jo'iat pe cavaroyū. Ixeyū akpi jejeayū dak ojojojo. Soat yakpi jejeayū icaat kuḡ ip osodop jekūm'a eju. Pūḡpūḡ ikūm'a ejuat ipakpuk osunuy daxa buxim. Warara'acat iremrum osunuy wita'a buxim—yadeiboḡat'a buxim—safira'a buxim. Warara'acat ipekpuk osunuy enxofrenōm puxim. Cavaro'a leāo'a buxim o'yanuy. Ibi daḡwi diḡ cēmcēm o'e daxadiḡ, enxofrenōmtiḡ tak. Daxa dak cēmcēm o'e ibi bewi. ¹⁸ Ade jījā ipi watwat oap ip cavaro bi daḡwi ijēm'ibit pibun—daxae pibun, daxadiḡ pibun tak, enxofrenōmtiḡ pibun tak. Pūḡ'ūm oe'ū ebapūḡayū'in. Xepxep o'jepoyat. Imēn ma ip oap.

Xere'ũma ipi watwat oap. Ade jĩã. ¹⁹ Cavaroyũ ipi watwat o'yaoka jebi bewi o'jẽm ian, jedoaybu bean tak. Ipiat o'supi'ajojoat ip ipi watwat pe puybu nuypi jo'i.

²⁰ Cavaroyũ ipiatpi'ajojoanap epere buje, jemumuğẽ kay jetabucap o'jepere ğu ip—o'jepoyat'iaiyũ. Wuyju Deus kay iap co'i ip osodop jemumuğẽ kay jĩã. Jemumuğẽ kay jĩã ip osodop—ouro muğẽğẽ kay, prata muğẽğẽ kay dak, bronze muğẽğẽ kay dak, wita'a muğẽğẽ kay dak, ip muğẽğẽ kay dak. Ibiõğbuk kẽrẽayũ kay dak ip osodop. Ixeyũ emumuğẽğẽ be ijo ba'ore, cekũyjo ba'ore dak ip, cexĩğxĩğ pa'ore dak ip. Inaka tũybe iteyũ deusyũ iãn o'e ip. Oe'ũ'ũ ğu ip arõxẽkxẽk co'iaiyũ nũy pibun, cavaro nũy pibun tak. Imẽnpit jetabucap o'jepere ğu ip jemumuğẽğẽ kay. Deusat kay ğu ip o'e. ²¹ Wara'acat aokakaap ip o'jepere ğu. Jebukaypacap tak o'jepere ğu ip. Warara'acat tayxi kaykayap tak o'jepere ğu ip. Warara'acat itop kaykayap tak o'jepere ğu ip. Warara'acat pubut tujupa'um'umap tak o'jepere ğu ip. Oibu'un ğu ip ikẽrẽat muğẽğẽm.

10

¹ Gebuje wara'at ojojojo Deus ekawẽn tojotjot'ukat—ya'õbacaat. Kabi kadiwi kom pima ojojojo. Ixe esay kabikerereat co'i osunuy. Koropsanobu o'jebueku yakokoreren. Ixe dopa kaxiepiat puxim o'topanuy. Ixe dao daxae iecũğat puxim o'taonuy—isopat puxim. ² Livrodup kuğ osunuy jebui be—tup'ĩcatup kuğ—tupayaatup kuğ. Jei o'suimõğ tibog cĩcãati be jedaoat kadiat i. Jedao'ũğat kadiat i bit o'suimõğ ipi be. ³ Ya'õberen

o'jewāwā leão ewāwāap puxim. Cewāwā buje 7 be xiririkpaw'iat o'ya'ōbu ya'ōberen. O'jepaw ya'ōberen. ⁴ Cepaw isum apēn cuk ip o'e iaptup kuka otupmubararak. Kabi beat pit o'jekawēn owebe.

— Apēn 7 be xiririkpaw'iat o'e owebe iaptup ġu juy etupmubararak — io'e owebe. — Etupmubararak ġu juy warara'acat pe itaybicap puxim — io'e owebe.

⁵ Gebuje o'jebaepacūġ kabi kay Deus ekawēn tojtjt'ukat jeba'at kadi—tiboġ cīcāati be cūġ'iat—ipi be cūġ'iat—kuy ojojoiat. ⁶ O'jekawēn Deus a'ōpiju. Ixe Deus soat em itait. Je'ū ġu ixe bit. Ixe juk kabi o'ġuġē, soat kabi beacat tak. Ipi dak cuk o'ġuġē, soat ipi juacat tak. Tiboġ cīcāati dak o'timuġē, soat tidaġacat tak.

— Gasū bitibun ġu jeku — io'e Deus a'ōpiju. ⁷ — “Soat je'bapuk obikuyap taġ,” i juk o'e Deus jebuywatwat'ukayū be—jekawēn muwēnuwēn'ukayū be — io'e owebe. — Apēn Deus ibikuy osunuy iap iba'arēm osunuy soat pe kuy bima — io'e. — Ixe ekawēn tojtjt'ukat pe jeparasuy jo'iat muyde buje bit, soat je'bapuk apēn ibikuy osunuy iap taġ—kanomūmat pe jeparasuy jo'iat muyde buje — io'e owebe.

⁸ Kabi kadiwiat a'ō waram oya'ījojo. Waram o'jekawēn owebe.

— Tupayaatup cuy etupu—tup'īcatup—Deus ekawēn tojtjt'ukat pui bewi—ipi be cūġ'iat pui bewi—tiboġ cīcāati be cūġ'iat pui bewi — io'e owebe.

⁹ Oju cekay.

— Ma — i oce cebe. — Etupũm owebe, — i oce cebe.

— Juku — io'e. — Etupu — io'e owebe. — Etup'o — io'e. — Ebi be bima tupkurukuru je'e eit puxim — io'e. — Edada be bit, tupsak je'e — io'e.

¹⁰ Otupu ibui bewi tup'ĩcatup, tupayaatup. Otupkũn. Otup'o. Tupkurukuru o'e obi be bima. Tupkũn puje bit o'e tupsak odada be.

¹¹ — Waram tak cuy apẽn Deus adeayũ idaxijo iap ekawẽn cuy eġuwẽnuwẽn soat pe — io'e owebe. — “Ixe soat tiwatwayũ'in idaxijo pin,” i juy ece, “soat ka watwayũ'in tak, soat eipi watwayũ'in tak, soat a'õm kawẽnwẽn'ukayũ'in tak,” i juy ece soat pe — io'e owebe.

11

¹ Gebuje kabi beat imuweġũngũnap'ip o'yopũm owebe.

— Deus eju kawẽnwẽnap'a juy eyamuweġũn—yaboġat'a — io'e owebe. — Wũnca mupikupikap'a dak cuy eyamuweġũn—caixa'a — io'e. — Pebũrũ paxi e'em “Ēn xipat cĩcã,” i Deus pe ceweju kawẽnwẽnap'a be? Ixeyũ dak cuy eġuweġũn — io'e owebe. ² — Kacũġkadiat pit cuy eġuweġũn ġu—yakokorerenayũ yanaxinõm — io'e. — “Wekawẽn kay'ũmayũ jeõm oweju kawẽnwẽnap'a naxinõm pe,” i juk o'e Deus — io'e owebe. — 42 kaxi bun warẽmtaġ ma jeku ip Deus ka daġ—ikẽrẽat kuġ ġuiat ka daġ — io'e owebe. ³ — Xepxepayũ oġuju wekawẽn muwẽn ãm — io'e. — Ikurususucat kuġ jeku ip jesay kuġ oceġuycũġ eykay eyju warẽmtaġ ma jekukum puye iap mubapuk am soat pe. Ibun cĩcã jeedop

ip Deus ekawēn muwēnuwēn—1,260 kabia bun —
io'e.

⁴ Ixeyū xepxepayū oliveira'ip puxim wekawēn
muwēnuwēn'ukayū. Lamparina'a mūn puxim tak
ip—ipi juacat kukat etabun anuynuyat'a buxim.

⁵ Warara'acayū warēmtağ ixeyū xepxepayū kuk
ojuy bima, daxa cēmcēm ikōmbie dağwi yaoka
am. Imēnpuye je'ū ip warēmtağ ikuk ojuyayū.

⁶ Ixeyū a'ōbi muba'at ajēmjēm ġu Deus ekawēn
muwēnuwēn ip pima. Deus a'ōbacaap kuğ ip xepx-
epayū. Idi'a dak ip idimuwxat toy ja'ōbi. Ja'ōbi
ip warēmtaksuğat ġudot ipi juayū mu'ūm ām, ku
beacat mu'ūm ām tak, ku muypi'ūm ām. Imudot
pin pima, ip ġudot.

⁷ Deus ekawēn muwēn epere isum yoboğ cīcāat
jajēm ipararu jījāat. Jajēm ikūybioreğ cīcāatkūy
bewi. Jebacacan je'e xepxepayū eju. Xepx-
epayū a'ōbacaap ġu'ūm ipararu jījāat. Yaoka ip.

⁸ Ixeyū'ūm'ūm jebit po'i jeedop akidağ ikaboğatka
be—korosa be ixeyū kukukat o'subamupaya ip
iatka be. Po'i jeedop ip uk'a ukpibubu be soat pe
ijo am. Ibo ka watwat kay ġebum pima:

— Sodoma ka watwat co'i ip ikērēat kuğ — i
wuyju e'em. — Egito eipi watwat co'i ip ikērēat kuğ
— i dak.

⁹ Ibun'ūma jeak ip adeayū ixeyū'ūm'ūm jebit
kay—ebapūğ kabia bun ma, ipidaseat kabia
dak. Adeayū jeak ixeyū'ūm'ūm kay—soat
eipi watwat'in, soati watwat'in tak, soat a'ōm
kawēnwēn'ukayū'in tak, soat iwarururuayū'in tak.
Ikot an ġu ip.

— Ixeyū'ūm'ūm cuy epejokot ġu — i je'e ip soat.

10 Icockok cĩcã je'e ip ipi juacayũ xepxepayũ'ũm'ũm oe'ũ iap kay—Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ'ũm'ũm oe'ũ iap kay. Peta guğẽ ip jecokcokap pibun ma. Iũmũmap je'gũm ip jewewebe jecokcokap pibun. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ ipiat o'supi'ajoat ipi watwat kay—ixeyũ xepxepayũ. Imẽnpuye icockok je'e ip xepxepayũ'ũm'ũm e'ũap kay. ¹¹ Xet. Xet. Xet. Kabiam. Kaxicuğ pima, puw, Deus o'jepuw cekay ip jebidom. Waram ip o'jetait. Kirik'ãy. O'ãy'ãy ip. Imẽnpuye iparara jĩjã ip o'e waram ip o'jetait iap o'tobuxik puye. ¹² Kabi beat ya'õberen o'jewãwã xepxepayũ be—Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ be—waram o'jetait'iyũ be.

— Epeyeu juy ijodi — io'e cebe ip.

Jekay itakomaayũ etabun ma ip o'jeu kabi kay ģebu je bit. Kabikererereat tağ ip o'jeu.

¹³ Ceu isum ip ipi o'jexixi jĩjã. Pũğ kadi o'sukamu'ũm 10 beatka'in. Tak ģu oap ip ipi exixi buje. Ade jĩjã oap ip. 7,000 beayũ'ũm'ũm oap ip. Iparara jĩjã o'e ip o'jepoyat'iyũ.

— Deus soat podi ma ya'õbaca — io'e ip jeparara pibun. — Kabi beacayũ kukukat soat podi ma ya'õbaca — io'e ip jeparara pibun.

¹⁴ Kuy xepxep o'kap ipararu jĩjãat. Ağ cuy epe-sop imẽnpit. Wara'at cuy omuyku ipararu jĩjãat. Ebapũğ jeedop ip.

¹⁵ Ģebu je wara'at jeparasuy jo'iat o'guyde Deus ekawẽn tojtot'ukat. 7 be kuy imuydedem o'e. Ka'ũmğũ wara'at. O'e kuy.

— Gasũ Deus soat kukukan o'e — io'e kabi beayũ ya'õberen. — Ixe emunaẽ dak soat kukukan o'e ģasũ — io'e ip. — Soat em ixẽ soat kukukan

jeenuy. Puḡũn xe'e ixe soat kukukan iap i'ũm?
Ka'ũma em ma — io'e ip.

16 Ya'õbuyxiayũ dak piḡ'i o'at'at ip jedop am ipi ju
Deus wap “Ën xipat” i'e am cebe—24 beayũ, Deus
xeayũ, jabikbikap ceje kaxikxik'iaiyũ.

17 — Ocekukukat, ãn acã Deusat — io'e ip. —
Ën soat podi ma a'õbaca — io'e ip. —
Gasũ ãn etabẽḡ — i. — Kuyje dak cuk
adi etabẽḡ eguy — i. — Kuyjuk a'õbacaap
egubapuk soat pe — i. — Imẽnpuye “Ën
xipat cĩcã,” i oceju e'em ewebe — i. — Soat
kukukan ece ḡasũ — io'e ip. 18 — Ekay
itabut'ũmayũ itakoma jĩã ekay, etakomaap
mubapukap ehora oajẽm puye — i. —
Gasũ ipiat esupi'ajojoat a'õkay'ũmayũ be —
i. — Imẽnpuye itakoma jĩã ip ekay — i. —
Apẽn cuk adi oekuku ip ipi ju bima iaptei
eteida soat pe ce'ũ'ũayũ be — i. Cedaḡ ma
juk adi oekuku ip iaptei eteida ebuywat-
wat'ukayũ be—ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ
be dak, soat ebekitkit pe dak, ibuyxim
ekukuk'ukayũ be dak — i. — Soat pe cedaḡ
ma eteida—yoboḡayũ be, ka'ũmaayũ be dak
— i. — Gasũ dak ipi mu'ũmu'ũm'ukayũ
egu'ũm—a'õkay'ũmayũ — io'e.

Imẽn o'e ip ya'õbuyxiayũ Deus pe.

19 Deus nuynuyap'a exĩntabi o'jekoce
ḡebuje—kabi beat'a. Deus ekawẽn kukatopa
mũn'a yabapuk o'e soat pe—witadopa be ibararak
iat mũn'a—caixa'a—ouro muḡẽḡẽ'a. Iḡo'a jo isum
xiririkiat o'jepaw ya'õpuruḡ. Kõnẽkõnẽk io'e.

Xiririk xiririk io'e. Ipi o'jexixi jĩjã. Akadadada o'ta'at ipi be ta'ade.

12

¹ Gebuje wara'at ipararuat ojojojo kabi be yoboġat. O'jebapuk omukũyjo am apẽn ġuyjom jebapuk iam. Koam ayacat ojojojo. Iekabek oeku kaxiepiat kuġ. Kaxiaat ixē i diotpe osunuy. Ouro muġēġē osunuy ya be—12 be kasopta kuġat. ² Yukreġ osunuy. It kam pasuġ osunuy. Ya'õberen o'jewãwã je'it pibun.

³ Gebuje wara'acat o'jebapuk kabi be omukũyjo am apẽn ġuyjom jebapuk iam. Seġemoxixi jo'iat ojojojo ipakpukat. 7 be ya'a o'yanuy. Soat'a be ouro muġēġē kukukuġ osunuy. 10 be yakanasũ. ⁴ Ta'adeata kuġ oeku jenomuju jedoaybu eju kasopta. Pũġta o'ta'uk kasopta ebapũġayũda'in. Tamuy'at'an oeku ipi kay. Cũ. O'jecũġ yukreġat tobuxik puje. Ixe wap cũġ'i osunuy i'it oap ojuy. Ikap isum i'it o ojuy osunuy. ⁵ Ayacat o'su'itkap aġokatkat. Ixe aġokatkat soat ka kukukan jeenuy ġuyjom. Ya'õpuruġ ip jukuk jebui be icaat kukat puxim. Ka'ũma ma kũyjobit'ũm jeenuy ixē a'õ kay. Soat ya'õ kay jeedop ip kũyjobit. Bekicat kap isum Deus pit o'takoy. Kabi kay o'tujuu soat em jeenuy ãm jexe. O'tujuu seġemoxixi be i'oap puxim. ⁶ Ayacat tak o'jenapõn uk'a'ũmat kay. Iboce kuy juk Deus soat o'ġumuxipan tũy ãm. Deus xipan jukuk iboce. 1,260 kabia bun xipan jukuk.

⁷ Gebuje nopagõġõm o'e ip jeweweju ma kabi beacayũ. Miguel a'õkayayũ nopagõġõm o'e seġemoxixi a'õkayayũ eju. Miguel a'õkayayũ Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ. Seġemoxixi a'õkayayũ

Deus ekawēn tojtjot'uk osodop ip kuy bima. Gasū bit oibu'un ip Deus ekawēn tojtjon. ⁸ Miguel a'ōkayayū seḡemoxixi a'ōkayayū a'ōbacaap o'ḡu'ūm. Top pa'ore o'e ip kabi be. Deus oibu'un ip ikuḡ. ⁹ Seḡemoxixi o'ḡujēm ip kabi bewi. Kuyje seḡemoxixi puybum osunuy—Deus ekadai be osunuyiat. Ibiōḡbuk kērēayū kukukat ixē. Satanás i ibutet. Ibutet ade. Soat ipi watwat muḡuykukuku'ukat ixē. Ixē ma o'joxik ip kabi bewi. Ipi kay o'joxik ip ya'ōkayayū eju.

¹⁰ Gebuje kabi beat oya'ījojo. Ya'ōberen o'jekawēn. Imēn ixē o'e:

— Gasū bit Deus ipi juacayū daxijojoapi oibu'un — io'e. — Kuy juk ja'ōbacaap o'ḡubapukpuk soat pe — io'e. — Ixē acā soat kukukan o'e — io'e. — Deus emunaē dak ja'ōbacaap o'ḡubapukpuk soat pe—Cristo — io'e. — “Soat podi ma wa'ōbaca,” io'e soat pe — io'e. — Wuykitpitpiyū muymuy'ukat o'joxik kabi bewi — io'e. — Ixē te'e ma imuy-muy'uk ip osunuy nuynuy Deus pe — io'e. — “Ikērēat kuḡ eyju Deus xe,” i te'e ma e'e'uk osunuy nuynuy. Soat em wuykitpitpiyū muymuy'uk osunuy nuynuy—kabiabun, iximabun tak — io'e. — Deus ixē bit o'joxik kabi bewi — io'e. ¹¹ — Iparara ḡu ip osodop warara'acat pe jaokaap puxim wuykitpitpiyū Jesus kayayū — io'e. — Jetabucap o'jepere ḡu ip jaokaap puxim. Itabut osodop ip mēmē buxim o'jedoyekereren je'ū ām wuywebeam iap kay — io'e. — Ibu'u ḡu o'e ip kawēn icēmat muwēn ām — io'e. — Imēnpuye jemuy-muy'ukat a'ōbacaap o'ḡu'ūm ip — io'e. ¹² — Imēneju: “Kabi icokcok cuy jeenuy,” i ōn e'em. “Kabi beacayū dak icokcok cīcā juy jeedop ip,” i

õn e'em — io'e. — Karem ipi juacat, tiboğ cĩcãati beacat tak — io'e. — Ipiat'ajojom cĩcã ip jeedop, ibiõğbuk kërēayũ kukukat kuy o'kop cekay ip puye — io'e. — Itaybit darem ma ipiat osupi'ajojoat Jesus kay itabucayũ be iam — io'e. — Imēnpuye itakoma jĩjã o'e — io'e.

¹³ Ipi be juk oxik ip iam itaybit pima, ayacat tobatban oeku—agokatkat'it'it kukat tobatban—ikap'isuat kukat tobatban. Tobatban oeku yaoka ojuy. ¹⁴ Inaka Deus dace buximat egeba o'cegebaũm ayacat pe. O'cegebaũm cebe pupupum jenapõn ãm jeka kay—uk'a'ũmatka kay. Ibo ka be Deus xipan ixek jukuk. Ebpũğ koato bun xipan jukuk, ipidaseat koato dak. Cekaykay ba'ore jeenuy puybu jo'iat pe. ¹⁵ Seğemoxixi bit idibi o'timujēm jekõmbie dağwi. Iduxidi buxim o'timujēm. O'timujēm wũy jĩjã ayacat tujowacap ojuy. ¹⁶ Ipi bit ayacat o'taxijo. O'jedeğ idibi õm ãm seğemoxixi kõmbie dağwiati õm ãm. ¹⁷ Imēnpuye seğemoxixi itakoma jĩjã o'e ayacat kay. O'ju nopagõğõ ãm ixek uktakyũ eju—soat eju—Deus ekawēn kay kũyjobicayũ eju—Jesus ekawēn tağ jekuku'ukayũ eju—kawēn icēmat tağ jekuku'ukayũ eju. ¹⁸ Seğemoxixi bit ka'oririt pe osunuy. Cũğ'i osunuy ka'ũma kuğ ma—ibuipuk ma.

13

¹ Gebuje ipararu jĩjãat ojojojo. Tiboğ cĩcãati bewi jeuhum o'e kapurũğ kay. ⁷ be ya'a. ¹⁰ be yakanasũyũ. Ouro muğēğē kukukuğ osunuy soat akanasũ dağ warara'acat kukuk'ukat adağat puxim. Deus muymuyap ibararak osodop soat'a

dağ. ² Ixe ipararu jījāat leopardo buxim osunuy—wida buxim. Ixe i urso i buxim—widabaro i buxim. Leão bi buxim o'subinuy. Seğemoxixi ja'ōbacaap o'ğūm ipararu jījāat pe. Jabikbikap tak o'ğūm cebe. Imēnpuye seğemoxixi jo'i o'e ya'ōca. Kūyjobit o'e ip seğemoxixi a'ōkayayū ipararu jījāat a'ō kay dak. ³ Pūğ'a werowero kuğ o'yanuy ipararu jījāat'a. Ce'ūat'a jo'i o'yanuy. Weroweroboğ pit kuy oiyo. Imēnpuye:

— Apēnpuye xe'e oe'ū ğu werowero pibun? — io'e ip jewewebe ipi dağacat.

Itabēğbēğ o'e ip yajojom. Kūyjobit ip o'e ya'ō kay oe'ū ğu buye. ⁴ Seğemoxixi ja'ōbacaap o'ğūm ipararu jījāat pe. Imēnpuye soat ipi juacat itabut cīcā osodop seğemoxixi kay. Ipararu jījāat a'ō kay dak ip osodop.

— Soat podi ma ipararu jījāat ja'ōbacaap kuğ — i te'e ma o'e ip. — Ka'ūma be ma ixē a'ōbacaap mu'ūm put — i te'e ma o'e ip.

Tūybe seğemoxixi Deus iān o'e ip.

⁵ Seğemoxixi o'jekawēn ipararu jījāat pe.

— Deus cuy ejomuymuy — io'e cebe. — Ekawēnkērēm cuy eğuy — io'e cebe — Quarenta e dois kaxi bun cuy ejeku ipi dağayū paraktağ — io'e cebe.

⁶ Imēnpuye ipararu jījāat Deus o'jomuymuy jījā. Deus o'subutetmuymuy. Deus nuynuyap tak o'jomuymuy jījā. Kabi beayū dak o'jomuymuy jījā.

⁷ — Deus ebekitkit eju juy nopagōğōm eğuy — io'e seğemoxixi cebe. — Eğubu'un cuy ip Deus kay — io'e ipararu jījāat pe.

Seğemoxixi ja'ōbacaap o'ğūm cebe soat tiwatwat'in ya'ō kay i'e am, soat eipi watwat'in tak, soat

a'ôm kawênwên'ukayũ'in tak, soat iwarururuayũ'in tak. Soat ip kũyjobit o'e ya'õ kay. ⁸ Imênpuye jewemuğuykukukum ip je'e ipi juacayũ. Tũybe Deus iân je'e ip ipararu jĩjãat pe.

— Ên acã Deusat — i te'e ma je'e ip.

Ixe kay ip itabut je'e apên wuyju wuyetabut Deus kay iap puxim. Mêmê buxim oe'ũiat pubutup pe ibutetet ğu ip—abuyũ Deus xe itait jeedop iaptup pe. Iğodup pe osodop ğu ibutetet ip ipi muğẽ'isum ma.

⁹ Iboam eyetaybit pin pima, eya'õpicũğcũğ cuy epesop. ¹⁰ Taomũnmũn ijuibit taomũn ma ip. Payaom yaoka'ibit yaokan ma ip payaom. Imênpuye yukpiceğẽm ğu juy jeedop ip Deus ebekitkit jetabucap kuğ ipiat'ajojom ma'ğũ ip. Itabut cĩcã juy jeedop ip cekay.

¹¹ Gebuje wara'at ojojoho ipararu jĩjãat. Xepxep osodop ip ğasũ. Ipi bewi o'jẽm badiwi. Xepxep akanasũ o'yakanasũnuy. Cordeiro'it'it akanasũ jo'i. Segemoxixi ekawên co'i o'jekawên kawênkêrê. ¹² Ya'õbaca jĩjã osunuy koapat ipararu jĩjãat a'õbacaap co'i. Ja'õbacaap mubapukpuğ osunuy koapat ipararu jĩjãat etabutpe.

— Koapat ipararu jĩjãat a'õ kay juy epesop — io'e soat ipi juayũ be. — Werowero pibun oe'ũ pin iat a'õ kay juy epesop — io'e cebe ip. — Kuy oiyo iat a'õ kay juy epesop — io'e cebe ip.

Imênpuye ya'õ kay o'e ip ipararu jĩjãat a'õbi.

¹³ Wuywebe imuğẽ ba'oreap mubapukpuğ oekuku koapat ipararu jĩjãat. Ja'õbacaan daxa o'ğukopkop kabi bewi. Ipi kay o'ğukopkop soat etabutpe ixeyũ mutabut am jewekay. ¹⁴ Soat ipi juayũ o'ğũğuykukuku iba'oreap o'ğubapuk

puye. Wuywebe i'e'ba'oreat mubapukpuḡ osunuy koapat ipararu jījāat etabutpe.

— Koapat ipararu jījāat puximat cuy epeḡuḡē wita'am — io'e soat ka watwat pe. — Payaom werowero ip o'ḡuḡēiat puximat cuy epeḡuḡē — io'e. — Oe'ũ ḡuiat puximat cuy epeḡuḡē — io'e.

Imēnpuye ixe buximat o'ḡuḡē ip wita'am.
 15 Kanomūmat ipararu jījāat ya'ōbacaap o'jat koapat pewi ja'ōbacaan. Ya'ōbacaap o'jat koapat puximat mutait am. Imēnpuye o'jetait koapat puximat—wita'a muḡēḡē. Cekawēn put o'e. Jekay itabut'ūmayũ dak yaoka but o'e cebe.

16-17 — Obutet cuy epesubutetmubararak eybūnũ'a be eyba'at kadi, eydopa'a be dak — io'e. — Obutet mubararak'ũm pima, wenúmero ma epeḡubararak eydopa'a be, eybūnũ'a be dak — io'e.

Imēn ixe o'e soat pe ipi juayũ be—ya'ōbuyxiayũ be, ya'ōbuyxi'ūmayũ be dak; yopīcayũ be, kariwayũ be dak; jekpiwatpin ma kapikpik'ukayũ be, tei'ũma kapikpik'ukayũ be dak. Cewebubut pu ba'ore osodop ip topa'a bararak'ũm pima, ibūnũ'a bararak'ũm pima dak. Tarekrek tak teida ba'ore ip osodop ixe butet ibararak'ũm pima, ibutet enúmero ibararak'ũm pima dak.

18 Wuyetaybitbicap cuy ajat wuyetaybit am iboam. Wuyetaybit pima bit ixe enúmero imuwegūn put kuka o'e wuywebe. Aḡokatkat putet co'i ixe enúmero. Ixe enúmero 666.

14

¹ Deus omukūyjojom mabuk osunuy apēn jebapuk āmap kabia be iam. Apēn jebapuk āmap

kabia bima iap cocom mabuk oꝑuy wexey jo'iat pe. Mēmē buxim oe'ūiat ojojojo. Cūḡ'i osunuy co'a bicūḡpe—Siāo'a bicūḡpe—Jerusalém ka beat'a bicūḡpe. Adexiri osodop ixe eju—144,000 beayū. Mēmē butet ibararak osodop topa'a be ip. Ixe ebay butet tak ibararak osodop topa'a be ip. ² Kabi kadi-wiat'a'ō dak oya'ījojo. Ya'ōboḡ o'ya'ōnuy ti'acap'a'ō jo'i. Ya'ōpuruḡ tak o'ya'ōnuy xiririkiat'a'ō jo'i. Ya'ōdip cīcā dak o'ya'ōnuy adedeayū jebubut'uk muydedem pimaap a'ō buxim—harpa muydedem ip pimaap a'ō buxim. ³ Ixeyū 144,000 beayū pibodo iisuan ip o'jebibododon. Deus abikbikap wap kacūḡcūḡ'i osodop ip jebibododon, ebadipdip itabēḡayū wap tak, 24 beayū ya'ōbuyxiayū wap tak. Ka'ūma be ma itaybit put ibo pībodom. 144,000 beayū be acā itaybit put—Deus emudaxi-jojoyū be acā—ipi ju oekuku'iyū be acā. ⁴ Ixeyū 144,000 beayū o'jewemukērērēn ḡu—pūḡ em tak ka'ūma. Soat taḡ iisu ip osodop ayacat eju o'jepo ḡu bukiat puxim. Mēmē badiptatam oekuku ip soat taḡ. Deus ixeyū o'taxijo kūyjobit'ūmayū parakpewi—ipi juacayū parakpewi. Ixeyū ma koam o'jewejak Deus kay soat em jedop am cexe. Mēmē kay dak o'jewejak ip soat em jedop am cexe. ⁵ Napapa'uk ḡu ip osodop. Soat taḡ ip iisu.

⁶ Gebuje wara'at ojojojo Deus ekawēn tojtot'ukat. Um oeku eium. Kopkom oeku kawēn idipat muwēn ām soat pe ipi juayū be—soat iwarururuayū be, soat tiwatwat pe dak, soat a'ōm kawēnwēn'ukayū be dak, soat eipi watwat pe dak. Kawēn idipat i'ūm ḡu. Soat em itabucayū ibo muwēnuwēn jeedop. I'ūm ḡu cekawēn—kawēn idipat.

7 — Ibuyxim cuy Deus epejukuk — io'e ya'õberen um cĩcãat. — “Deus soat podi ma ya'õbaca,” i juy epe'e'e — io'e. — Gaxĩn ma ixē Deus ideida soat pe apẽn ipi dağ pima juk adi oekuku ip iaptei — io'e. — Xipacat je'ğũm xipacayũ be. Ipiat supi'ajoat ikẽrẽat mujurũğrũğ'ukayũ be bit — io'e. — “Warara'acat podi ma ẽn xipat,” i juy epe'e Deus pe — io'e. — Ixe Deus kabi o'ğujurũğ, ipi dak — io'e. — Tiboğ cĩcãati dak o'timujurũğ — io'e. — Idi'a dak o'ti'amujurũğ — io'e.

8 Wara'at Deus ekawẽn tojtjtot'ukat koapat nomuju oeku. Um oeku eium.

— Babilônia ka watwat puximayũ a'õbacaap oi'ũm — io'e. — Ikẽrẽat muğẽğẽ'uk osodop ip soat ka watwat eju — io'e. — Warara'acat tayxi eju jepopo'ukap puxim ikẽrẽat muğẽğẽ'uk ip osodop, warara'acat itop eju jepopo'ukap puxim tak — io'e. — Gasũ bit ixeyũ a'õbacaap oi'ũm — io'e.

9-10 Wara'at Deus ekawẽn tojtjtot'ukat ojojojo—soat tağ iisuayũ. Ebağũğ ip um oekuku eium.

— Ipararu jĩjãat pe “Ën xipat cĩcã” i'e'e'ukayũ ipiat supi'ajojo jĩjã—ixē jo'iat pe “Ën xipat cĩcã” i'e'e'ukayũ dak — io'e. — Ibutet pararak topa'a beayũ dak ipiat supi'ajojo jĩjã—ibutet pararak ibũnũ'a beayũ dak — io'e. — Deus itakoma jĩjã je'e ixeyũ kay. Itabotaidabotbot ğu je'e ixeyũ kay—pũğ kay dak ka'ũma. Iba'ore je'e cebe ip jenapõn ãm ipiat'ajojoap puxim — io'e. — Ipiat supi'ajojo jĩjã ma ip. Daxa be ipiat supi'ajojo ip, enxofre isopat pe dak — io'e. — Deus ekawẽn tojtjtot'ukayũ etabutpe ipiat supi'ajojo ip, soat

tag iisuayũ etabutpe. Mẽmẽ etabutpe dak ipiat supi'ajojo ip — io'e. ¹¹ — Ixeyũ beaptiğ jediğeuhum soat em daxadiğ. Ka'umğu kabi dağ tiğ'umat. Soat em ma tiğteğ e'em. Iximabun, kabiabun tiğteğ e'em — io'e. — Ixeyũ be ipiatpi'ajojoap tak i'ũm ğu. Cebodoy ba'ore cebe ip. Kabiabun ipiat'ajojom ip jeedop, iximabun tak—ipararu jĩjãat pe “Ën xipat” i'e'e'ukayũ, ixeyũ jo'iat pe imẽn i'e'e'ukayũ dak—topa'a be ibutet pararakayũ — io'e.

¹² Apẽn ibutet pararak ibũnũ'a beayũ ipiat supi'ajojo jĩjã iap kay ğebum pima, yukpiceğẽm ğu juy jeedop ip jetabucap kuğ Deus ebekitkiyũ—Deus a'õ kay kũyjobicayũ—Jesus kay jetabucap kukayũ.

¹³ Gebuje kabi kadiwiat'a'õ oya'ĩjojo.

— Pũğpũğ xipacayũ'in mabuk yaoka ip ğasũ itakomaayũ jetabucap epere'ũmayũ, ipararu jĩjãat putet mubararakan ibu'u'uayũ — io'e. — Icokcok ip jeedop o'yaoka ma'ğu ip — io'e. — Iboap cuy eğubararak taperadup pe — io'e.

— Icẽmãnẽn e'em — i Deus biõğbuk o'jede. — Icokcok cĩcã ma ip jeedop — io'e. — Ipi ju bima o'jekapikipik cĩcã ip wuykukukat peam — io'e cebe—kabi beat pe. — Ce'ũ buje bit ip jeebodoy — io'e. — Kapikap kay ğu ip je'e — io'e cebe. — Jekaba'ũm ip — io'e. — Xipan cĩcã ip o'jekapikipik iapteim tak ip idujuu jeweju — io'e cebe.

Imẽn Deus biõğbuk o'jede kabi kadiwiat'a'õ wa'õpiju.

¹⁴ Apẽn jebapuk ãmap kabia bima iap cocom mabuk oğuy wexey jo'iat pe. Ağokatkat co'iat

ojojojo. Xik'i osunuy kabikerereat ceje. Ouro muğēğē kuğ jabe osunuy. Pēğap kuğ osunuy jebui be—tüybibiat kuğ.

15 Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi. O'jewāwā ya'ōberen kabikerereat cejeat pe.

— Epēğām cuy etiptakat soat eipi dağatip, kuy o'taop puye — io'e ya'ōberen. — Gasū ma juy etiptakat — io'e.

16 Imēnpuye cococo'i o'e. Tiptatkan o'e jepēğām kabikerereat cejeat. Jepēğap o'ğuyco. Soat eipi dağatip takatkan o'e. Pere. Soat o'tiptakat. Kuy o'jepere.

17 Gebuje wara'at ojojojo Deus ekawēn tojtjt'ukat. Ixe dak o'jēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi—kabi beat'a bewi. Ixe dak pēğap kuğ osunuy tūybibiati kuğ.

18 Ibocewi wara'at Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jēm tōmte'okuatōm mupikupikap'a xewi. Ixe daxa kukuk'ukat osunuy tōmte'okuatōm mupikupikap'a beat taxa kukuk'ukat. Ixe o'jewāwā ya'ōberen jebure be—pēğap kukat pe.

— Epēğām cuy uva'adot eyadot'ağobidakat — io'e. — Soat eipi dağatip pe juy eyadot'ağobidakat — io'e. — Kuy o'yaop — io'e ya'ōberen.

19 Imēnpuye cocococo'i o'e. Yağobidatkan oeku soat eipi dağ uvadip tağ. Perek. O'jepere. O'yamōğ yamucakcakap'a be yabidi'uk am. Deus ipiat supi'ajojoat kūyjobit'ūmayū be apēn ip uva'a mucakcakcağ iap puxim. 20 Ikaboğatka etakobe yamucakcakcağ ip osodop. Xere ğu o'yabidijēm uva'abidi. Yamucakcakap'a bewiapti kūyjobit'ūmayū'ūm'ūm toy buxim.

Xere ġu toy o'toyjēm. Kiiii iān toy. 3000 quilometrom o'toyjēm. Toydibida pūḡ metro ipidase dak o'jedoyeku—Deus ekawēn kay kūyjobit'ūmayū'ūm'ūm toy.

15

¹ Gebuje wara'at ipararuat ojojojo kabi be yoboḡat. O'jebapuk omukūyjo am apēn ġuyjom jebapuk iam. 7 be ojojojo Deus ekawēn to-jotjot'ukayū. Omukūyjojoap iba'arēm mabuk osunuy oxe. Yoboḡ osunuy. Ipararu jījāat osunuy. Warēmtaksuḡat kuḡ ip oekuku—āmap kuḡ. Ipi kay ixik puje Deus jetakomaap ġu'ūm.

— Eyju ma warēmtaksuḡat epejoxik kūyjobit'ūmayū be — io'e Deus cebe ip. — Wa'ōbi ma ipiat cuy epesupi'ajojoat cebe ip — io'e. — Ixeyū acā ojojikat wetakoma eykay iap mubapuk am soat pe kūyjobit'ūmayū be — io'e Deus cebe ip—7 beayū be.

² Gebuje iodi buximat ojojojo—vidro muḡēḡē. Vidro iwekoykey osunuy daxa eju. Ixiriruk osunuy. Ipararu jījāat a'ō kay'ūmayū dak ojojojo—ixe jo'iat a'ō kay'ūmayū dak—jebetet enúmero kukat kukat a'ō kay'ūmayū. Kacūḡcūḡ'i ip osodop iodi buximat xe—vidro muḡēḡē xe. Harpa'a muydedem ip osodop—Deus emuaūm muydedem. ³ Moisés bibodom ip o'jebibododon—wuykukukat puywatwat'ukat pibodom. Mēmē buxim oe'ūiat pibodom tak ip o'jebibododon. Ibom o'jebibododon ip:

Ocekukukat, ēn acā Deusat, i. Ēn soat podi ma a'ōbacaap kuḡ, i. Yoboḡ cīcā eḡuḡēḡēiat, i. Ocecokcok cīcā ḡebum am emumuḡē kay, i. Ēn

soat tiwatwat kukukat, i. Soat em cūḡ ma ěn ocekug, i. Icēmān acā ěn e'em, i. ⁴ Abu ibuyxim ḡu ekuḡ? Soat ma ibuyxim ekuḡ, i. Abu kuka i'e pin ḡu “Ěn soat podi ma a'ōbaca” i? Soat ma imēn i'e pin, i. Ěn acā ikērēat kuḡ ḡu, i. Soat taḡ eisu, i. Soat tiwatwat jajēm “Ěn xipat cīcā” i'e am ewebe, i. Soat em cūḡ ma ěn wuykuḡ iap cocom soat ipi juacayũ, i.

Ibom o'jebibododon ip. ⁵ Cebibododon epere buje, Deus eju kawēnwēnap'a oyajojo. Xīntabi ekoce buje oyajojo. Torojo'a o'yanuy ibo'a be—Deus nuynuyap cīcāap'a. ⁶ ⁷ beayũ o'jēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi Deus ekawēn tojtjtot'ukayũ. Warēmtaksuḡat kuḡ ip osodop ipiat'ajoan kūyjobit'ūmayũ be. Cesaysopsepat kuḡ ip osodop irucat kuḡ, iarixiḡsūḡat kuḡ. Ouro muḡēḡē kuḡ ip osodop jekūm'a eju. ⁷ Pūḡ ebadipdip itabēḡayũ'in bacia'a jo'iat'a o'yaūmūm soat pe ⁷ beayũ be—ouro muḡēḡē'a. Soat ip yakuḡ pūḡpūḡpūḡ jebui wedim. Yanopapūn ip o'yadop Deus etakomaap kuḡ—soat em itaicat etakomaap kuḡ. ⁸ Deus soat podi ma jedipap kuḡ iaptiḡ o'jediḡepōḡpōḡ soat'abi daḡ Deus eju kawēnwēnap'abi daḡ, Deus soat podi ma ja'ōbacaap kuḡ iaptiḡ tak. Soat iōm pa'ore ip osodop badiat'abi be ⁷ be Deus ekawēn tojtjtot'ukayũ be warēmtaksuḡat xikap epere'ūm pima—ipiatpi'ajojoan epere'ūm pima.

16

¹ Gebuje Deus eju kawēnwēnap'abi oya'ījojo. O'jekawēn ya'ōberen ⁷ be Deus ekawēn tojtjtot'ukayũ be.

— Epeju juy — io'e cebe ip. — Bacia'a buximat'a beati juy epetixik ipi kay—Deus etakomaapti — io'e. — Deus etakomaapti juy epetidi soat kūyjobit'ūmayū be — io'e. — Epeju — io'e.

² Koapat o'ju Deus ekawēn tojtjtjot'ukat. Jebacia'a buximat beati o'tidi ipi watwat kay. Imēnpuye weroweropi o'jebak cebe ip—topa'a be ipararu jījāat putet kukayū be—ixe jo'iat a'ō kayayū be dak. Ipi jījā osodop, ierep cīcā dak, iohe ġu dak. Kuy pūḡ ma jebacia'a buximat beati o'tixik.

³ Gebuje wara'at o'tidi jebacia'a buximat peati. O'tidi tibog cīcāati be tiyuati be. Imēnpuye o'jediewexat. Ce'ūatoy buxim o'e. Imēnpuye idibi daḡacat oap soat. Soat ip oap idibi daḡayū'ūm'ūm. Kuy xepxepayū jebacia'a buximat peati o'tidi.

⁴ Gebuje wara'at jebacia'a buximat peati o'tidi idibi kay—tiyu'ūmati kay. Idi'a daḡ tak o'tidi. Imēnpuye o'jediewexat. Toy o'jediewexat.

⁵ Wara'at Deus ekawēn tojtjtjot'ukat o'jekawēn Deus eju ḡebuje bit. Ixe idibi kukukat osunuy—soati kukukat. Ixe ekawēn oya'ījojo.

— Ēn ikērēat kuḡ ġu—pūḡ em tak ka'ūma — io'e Deus pe. — Cūḡ ma ēn ipiat'ajoan kūyjobit'ūmayū be soat pe — io'e. — Soat em ma etait. Kuyje dak cuk adi etait eḡuy — io'e. ⁶ — Kūyjobit'ūmayū ma juk adi ebekitkiyū'ūm'ūm o'yaoka. O'toymukereren ip. Ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm tak o'yaoka ip — io'e. — Gasū bit cuy etoykōnat cebe ip toymukererenaptem — io'e. — Ikērēm cuk adi ip oekuku iaptei bubum ip ḡasū exewi — io'e Deus pe.

7 Tõmte'okuatõm mupikupikap'a xeat'aõ dak o'jekawẽn wa'õpiju.

— Ocekukukat, ãn acã Deusat — io'e. — Ën soat podi ma a'õbaca — io'e. — Ën cedağ ma ipiat'ajojoan kũyjobit'ũmayũ be — io'e. — Cũğ cĩcã ewebe ipiat'ajoan cebe ip kũyjobit'ũm cĩcã ip puye — io'e.

Kuy ebadipũğayũ jebacia'a buximat peati o'tidi Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ.

8 Gebuje wara'at jebacia'a buximat peati o'tidi kaxiepiat etabe. Imẽnpuye adedeayũ oipik ipi watwat. 9 Kũyjobit'ũmayũ oipik cĩcã kaxie pi-bun. Imẽnpuye ip Deus o'jomuymuy jĩjã, ixe warẽmtaksuğati o'tidiat cebe ip puye. Imẽnpit ikẽrẽat muğẽğẽap o'jepere ğu ip. “Ën soat podi ma a'õbaca,” i'e bu'u'u jĩjã ip osodop Deus pe.

Kuy ebadipũğayũ jebacia'a buximat peati o'tidi Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ.

10 Gebuje wara'at jebacia'a buximat peati o'tidi ipararu jĩjãat abikbikap pe—idip cĩcãat pe. Imẽnpuye kabiokboğ o'e cekay. Soat ya'õ kayayũ kay dak kabiokboğ o'e. Jekõ ip o'sukõaha ipibun ma. 11 Deus tak o'jomuymuy jĩjã ip kũyjobit'ũmayũ. Kabi beacat kukukat o'jomuymuy jĩjã ip ipiat o'supi'ajo ip puye, werowero kuğ ip puye dak—soat tağ ipi jĩjãat kuğ puye. Inaka oibu'un'ũma ip ikẽrẽat muğẽğẽm. O'jẽm'ũma ip e iekẽrẽate dağwi.

Kuy 5 be jebacia'a buximat peati o'tidi.

12 Gebuje wara'at jebacia'a buximat peati o'tidi. O'tidi idibi be—tibogaati be—Eufretesti be. Imẽnpuye o'tiap. Idibi o'tiapat tağ e o'jeebapuk.

O'tiap ipi juayũ kukukayũ beapem—kaxi jẽmap pewiacat peapem. ¹³ Ebapũğ ibiõğbuk kẽrẽayũ dak ojojojo. Muo buxim ip osodop. Pũğ o'jẽm seğemoxixi kõmbie dağwi. Wara'at o'jẽm ipararu jĩjãat kõmbie dağwi. Wara'at o'jẽm jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat kõmbie dağwi. ¹⁴ Ixeyũ ibiõğbuk kẽrẽayũ wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ. Ixeyũ ebapũğayũ cucum soat ka kay ika kukukayũ mu'awero am nopagõğõ ãm. Nopagõğõm ip je'e. Nopagõğõm pima Deus soat podi ma wa'õbaca iap ġubapuk soat pe.

¹⁵ — Eya'õpicũğcũğ cuy epesop — i'e'em Cristo wuywebe. — Ibukurukat puxim oajẽm — i'e'em. — Adeayũ ağ'ũm pima oajẽmtujupa'um'um'ukat puxim — i'e'em. — Icocok ip je'e wajẽmap wiwi'ukayũ—jewemukẽrẽrẽrẽn'ũmayũ — i'e'em. — Totiteayũ buxim ip je'e wajẽm puje — i'e'em. — Isũsũn ġu ip je'e — i'e'em Cristo.

¹⁶ Ixeyũ ibiõğbuk kẽrẽayũ soat ka kukukayũ o'ğ'u'awero ip pũğka be ma. Ixe ka butet Armagedom i omuy Hebreu a'õm—Judeuyũ a'õm.

Kuy seis beayũ jebacia'a buximat peati o'tidi.

¹⁷ Gebuje kanomũmat jebacia'a buximat peati o'tidi eiumwi. Deus eju kawẽnwẽnap'a bewiat o'jewãwã ya'õberen—Deus abikbikap xeat.

— Kuy o'e, io'e.

¹⁸ Imẽn i'e buje, xiririk. Paw. O'jepaw. Xiririk-pawiat o'jepaw ya'õpuruğ cĩcã. Tũmũn'a'õ dak o'jede ya'õberen. Poroğiat tak o'jede ya'õpuruğ. Ipi dak o'jexixi jĩjã. Puje buk a'ğ'u o'jebapuk iboap? Ka'ũma ma. Ģasũ acã. Ipi mubapuk pujeap a'ğ'u iboap ka'ũmğ'u. Soat podi ma ipararuat o'jebapuk

gebuje. ¹⁹ Babilônia ka dak o'sukamuwe'ut'ut ipi exixi buje. Ebaþũgkam o'jekaewexat. Deus soat eipi dađatka dak o'sukamu'ũm. Deus o'jegebu Babilônia ka watwat kay. Ikērēat mujurũgrũgxiayũ kay o'jegebu. Warara'acat peap podi ma ipiat o'supi'ajoat cebe ip. Jetakomaap mu'ũm puje acã oibu'un ipiat'ajoan cebe ip kũyjobit'ũmayũ be. ²⁰ Pa'ũm. O'jepa'ũm soat tip'aweroro. Pa'ũm. Co'a dak o'jeaepa'ũm. ²¹ Akadadada dak o'ta'at'at kabi bewi tapoxiata. Pũgpũgta tapoxi jĩjã o'tadop—40 kiloata. O'ta'at'at ipi juacayũ be—kũyjobit'ũmayũ be. Itakoma o'e ip Deus kay ipiat'ajojom puye, warēmtaksuđat puye dak, akadadada buye dak. Deus o'jomuymuy jĩjã ip.

17

¹ Gebuje 7 beayũ'in oajēm okay—Deus ekawēn tojtot'ukayũ'in—bacia'a buximat kukayũ'in.

— Ejot — io'e owebe. — Apēn Deus iboka sukamu'ũm cĩcã iap cuy ođubapuk ewebe — io'e. — Ibo ka omuy idibi xe—ti'adeati xe — io'e. — Ikērēat muđēđēm cĩcã ip ibo ka watwat — io'e. — Apēn yapoat wara'at kaykaykay ma jepo am iap puxim wara'at kaykaykay ma e'em ip itabut. Tũybe Deusat iãn e'em ip — io'e. — Imēnpuye Deus ibo ka sukamu'ũm cĩcã — io'e owebe. ² — Ikērē jĩjãat o'đuđē ip ibo ka watwat eju soat ka kukukayũ—yapoat co'iyũ eju — io'e. — Ixe adeayũ be ikērēat o'đujurũđat apēn itabut'ũmayũ jebureyũ muka'o'on iap puxim — io'e. — Imēnpuxim ibo ka watwat tak ade kũyjobit'ũmayũ be ikērēat o'đujurũđat — io'e owebe.

³ Gebuje okpiwan ġu juk ocewaġuy. Deus biōġbuk cuk waġuyda. Deus ekawēn tojotjot'ukat odujowat uk'a'ūmat pe. Ayacat ojojojo iboce. Xik'i osunuy wara'at ipararu jġāat akpi jeje—ipakpukat akpi jeje. Deus muymuyap ekawēn ibararak osunuy ixē daġ soat taġ. ⁷ be ya'a o'yanuy. ¹⁰ be yakanasū o'yakanasūnūy. ⁴ Ayacat esay ipakpusk osunuy. Ouro muġēġēbu kuġ osunuy soat taġ jesay daġ. Wita'a kuġ tak osunuy—yadeiboġ cġcāat'a kuġ. Pérola'a kuġ tak osunuy yadeiboġ cġcāat'a kuġ. Bacia'a buximat'a kuġ osunuy jebui be—ouro muġēġē'a kuġ. Yanopapūn o'yanuy xipāt'ūmap kuġ, wuymusūsūsūnap kuġ tak, ixē aġokatkayūxi jġā buye. ⁵ Topa'a be ibutet ibararak osunuy. Ka'ūma ma itaybit apēnape ibutet iam. Babilōnia ka ikaboġatka i ikabutet osunuy. Aġokatkayū xiayū kukat i dak ibutet osunuy. Xipāt'ūmayū kukat i dak ibutet osunuy. Jekpiwatpin ma jewaġuy mukērērērēn'ukat i dak ibutet osunuy. Ebapūġputet ibutet. ⁶ Ayacat ika'oat puxim icokcok osunuy ade Deus ebekitkiyū'ūm'ūm o'toymukereren puye. Ixē ayacat ojojojo. Ayacat ixeyū'ūm'ūm o'yaoka, Jesus kay jġā ip puye, jetabucap o'jepere ġu ip puye. Oparara jġā ojeku ixē jo buje.

⁷ — Pēnpuye eparara ixē buxim? — io'e owebe Deus ekawēn tojotjot'ukat. — Ajo iba'arēm exe iam cuy ōn jemukūyjo — io'e owebe. — Abu-buxim ixē ayacat iam tak ōn jemukūyjo — io'e. — Abu-buxim ipararu jġāat iam tak ōn jemukūyjo — io'e. — Apēnape subo iam tak ōn jemukūyjo—ayacat kuġ jekpi jeje iam — io'e. —

Apēnape 7 be ya'aat iam tak ōn jemukūyjo — io'e. — Apēnape 10 be yakanasūat iam tak ōn jemukūyjo — io'e owebe. ⁸ — Ixe ipararu jījāat kuy bima itait osunuy. Gasū bit itait ǵu o'e. Gaxīn ma ixe jeejēm ikūybioreǵ cīcāatkūy bewi. Imēnpit Deus ixe ǵu'ūm — io'e. — Abuyū soat em itait jeedop Deus xe iaptup pe ibutet pararak'ūmayū iparara jījā je'e ipararu jījāat co buje — io'e. — Ibutetpararak ǵu ip ipi muǵē'isum ma — io'e. — Ixe ipararu jījāat itait osunuy kuy bima. Gasū bit itait ǵu o'e. Waram ǵuto jebapuk — io'e.

⁹ — Itaybit cīcāat acā itaybit e'em apēnape ojojojo iam—yaǵuybabiāt acā — io'e owebe. — 7 be ya'aat puxim 7 be ma co'a dak. Ayacat xik'i iǵo'a jeje—7 beat'a jeje. Ika kukayū buxim tak ip ya'a — io'e owebe. ¹⁰ — 5 be ixeyū'in ibaca'ūm o'e ip. Ka'ūma ma kūyjobit ixeyū a'ō kay ǵasū bit — io'e. — Pūǵ ma ixeyū'in ya'ōbacaat ǵasū — io'e. — Adeayū ixe a'ō kay o'e kūyjobit — io'e. — Wara'at ixeyū'in oajēm ǵu buk adeayū kukukan. Ixe ajēm puje bit, darem ma adeayū kukukan jeenuy — io'e owebe. ¹¹ — Ipararu jījāat kanomūm adeayū kukukan je'e—kuy bima itait osunuyiat—ǵasū itait ǵu iat — io'e. — 7 beayū nomukadi ixe dak adeayū kukukan je'e. Deus ixe dak ǵu'ūm — io'e owebe.

¹² — 10 beat yakanasū eyakanasūjojo — io'e. — Ixeyū yakanasūyū 10 beayū buxim ika kukukayū buxim. Adeayū kukukayūm ǵu buk o'e ip. Guyjom acā je'e ip — io'e. — Darem ma ikukukayūm ip jeedop ipararu jījāat eju—pūǵ hora ma — io'e owebe. ¹³ — Jewaǵuycom ip 10 beayū. Imēnpuye ja'ōbacaap ūmūm ip ipararu jījāat pe. Imēnpuye

ixeyũ a'õbi jeku ipararu jĩãat — io'e owebe. ¹⁴ — Ixeyũ 10 beayũ nopagõgõm ip je'e mēmē buxim oe'ũiat eju. Mēmē nopagõgõm je'e ixeyũ a'õbacaap mu'ũm ãm — io'e. — Nopagõgõm je'e jemuno-muwãyũ eju, jemunaēyũ eju—ja'õkayayũ eju. Ixeyũ a'õbacaap ġu'ũm mēmē. Ixe soat podi ma ya'õbacaat. Adeayũ kukayũ kukat ixē. Imēnpuye ixeyũ a'õbacaap ġu'ũm — io'e owebe.

¹⁵ — Idibi dak cuk etijojo — io'e owebe Deus ekawēn tojtjtot'ukat. — Ayacat xik'i osunuy ixedi adopa dağ — io'e. — Ixedi soat tiwatwat puxim, soat eipi watwat puxim tak, soat iwarururuayũ buxim tak, soat a'õm kawēnwēn'ukayũ buxim tak — io'e owebe. ¹⁶ — 10 be yakanasũat tak cuk ejojjo — io'e owebe. — Ixeyũ yakanasũyũ itakoma jeedop ip ayacaw kay—agokatkayũxi kay. Ipararu jĩãat tak itakoma je'e cekay — io'e. — Soat ibubut ju'uk ip cexewi. Cesay'ũm suiwat ip. Ixe aokam ip. Ixe'ũm ēn suēn'o ip. Cepoyat ip ġupik daxa be — io'e. ¹⁷ — Deus ixeyũ o'ğubikuy jebikuyap tağ jeku am. Ixeyũ o'ğubikuy jewağuyco am jeweweju. Imēnpuye Deus bikuyap tağ yaoka ip. Imēnpuye “Wuya'õbacaap cuy ağũm ipararu jĩãat pe,” i je'e ip jewewebe ika kukukayũ. “Wuya'õbi juy ixē je'ku” i je'e ip jewewebe ma. Imēn ma soat jebapuk apēn cuk adi Deus o'e'e iap tağ — io'e owebe.

¹⁸ — Ixe ayacat—ejojojoiat—ikaboğatka buxim — io'e owebe. — Adeayũ kukukayũ emukakukpinputka buxim — io'e owebe. — Adeayũ kukukayũ cucum ibo ka be ikērēat muğē ãm — io'e owebe Deus ekawēn tojtjtot'ukat.

18

¹ Iboap co buje, wara'at ojojojo Deus ekawēn tojotjot'ukat. Kopkom o'e kabi kadiwi. Ya'ōbacaat osunuy. Isopsep osunuy. Imēnpuye jesopsepap kabiam soat eipi o'gukabia.

² — O'suka'ūm cīcā ma — io'e ya'ōberen. — Babilônia ka o'suka'ūm cīcā ma — io'e. — Kuy bima ya'ōbacaayū cucu'uk ip oosodop ibo ka be — io'e. — Gasū bit ibiōgbuk kērēayū acā o'jepoyat ibo ka be, axikyū ikērē jījāayū dak — io'e. — Wasūyū dak o'jepoyat ibo ka be—i'oibit'ūmat — io'e. ³— Ibo ka watwat ikērēat o'gujurūgrūgāt soat ka watwat pe wuybureyū muka'o'onap puxim, — io'e. — Jekpiwatpin ma ikērēat muḡēḡē'uk ip osodop ibo ka watwat eju. Ika kukukayū dak ikērēat mujurūgrūg'uk ip osodop ibo ka watwat eju. Tarekrek kukukayū dak jewemukariwawan'uk ip osodop ixeyū ikērēat muḡēḡēaptei bubum — io'e.

⁴ Wara'at'a'ō dak oya'ījojo kabi kadiwiat'a'ō.

— Bekitkit, epewat cuy ite ka bewi — io'e. — Epejēm cuy ite ka watwat xewi — io'e. — Ixeyū buxim ḡu juy epesop — io'e. — Ixeyū burem ḡu juy epesop ikērēat mujurūgrūg — io'e. — Ixeyū eju ikērēat mujurūgrūg pima, Deus ipiat supi'ajoat eywebe apēn ipiat supi'ajoat ixeyū be iap co'i — io'e. ⁵ — Ibo ka watwat xipāt'ūmap muḡēḡēxi. Imu'awero buje, kabi tēḡ kuka o'e xipāt'ūmap — io'e. — Deus o'jeḡebu apēn cuk adi ikērēat o'gujurūgrūg ip iap kay — io'e. ⁶ — Apēn ip cuk adi warēmtaḡ eykukaptei juy epeteida cebe ip — io'e. — Xepxepetim pit cuy epeteida cebe ip — io'e cebe. — Tipiati juk ip o'timuḡē

eywebe tikōḡaptim. Tipi jījāati juy epetimuḡē cebe ip tikōḡaptim — io'e. — Ibodim cuy bacia'a epeya-munopapūn ixeyū muka'onaptim — io'e. ⁷ — Ipiat cuy epesupi'ajoat cebe ip, idip cīcā ip osodop jewexe iapteim — io'e. — Epeḡuḡūycūḡcūḡ cuy ip teiboḡ cīcāat pupu'uk ip osodop iapteim — io'e. — “Soat kuḡ ōn ika kukukat co'i,” i te'e ma o'e ip jewebe ma. “Itayxibuk ḡu ōn,” i te'e ma o'e. “Ipiat osupi'ajo ḡu—pūḡ em tak ka'ūma ma,” i te'e ma o'e jewebe ma. “Oḡuycūḡ ḡu juy oce,” i te'e ma juk adi o'e'e. ⁸ Te'e ma imēn cuk adi o'e'e — io'e. — Imēnpuye pūḡ kabiam ma soat ipiat je'bapuk cebe—warēmtaksuḡpi. Iwātaxipi dak je'e. Ipiat tak supi'ajo. Re dak supi'ajo — io'e. — Daxa be ipik — io'e. — Soat iboap je'bapuk cebe wuykukukat ya'ōca buye. Ixe wuykukukat Deusat—soat podi ma ya'ōbacaat. Wuykukukat apēn ipi ju bima juk adi oekuku ip iaptei ideida soat pe — io'e. Imēn Deus ekawēn tojotjot'ukat ya'ōberen o'e owebe.

⁹ Babilōnia ka pikpiḡaptiḡ co buje, iḡuycūḡ cīcā je'e ika kukukayū—iḡo ka watwat puxim jemu-cokcok am ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū—yapoat eju jepopo'ukayū buximayū. Jeetōn ip ibo ka pikpiḡaptiḡ co buje. ¹⁰ Wūy ma ip jeedop kacūḡcūḡ'i ikapikap cocom. Wuywebe dak xe'e je'e imēn iap puxim iparara ip.

— Tadaybot cīcā opop ip pikpiḡ! — i je'e ip tiḡcocoayū. — Karem ip ipiat'ajojom — i je'e ip. — Kuy bima ikaboḡ cīcāatkam o'sukadop — i je'e ip. — Soat pe bit ibo ka ikamu'ūm pa'ore o'sukadop — i je'e ip. — Deus pe bit pūḡ hora ma o'sukamu'ūm — i je'e ip.

¹¹ Ibo ka pikpiġaptiġ cocom pima, iġuycũġ cĩcã je'e ip tarekrek kuġ topibiyũ dak. Ka'ũmġu o'e tarekrek pupu'ukayũ, oipik ip puye. Imẽnpuye cewebubut pu ba'ore o'e ip. Ka'ũmġu ip o'e ibubut pupuayũ. Imẽnpuye jeetõn ip. ¹² Imẽn je'e ip tõtõn:

— Abu xe'e ġasũ je'jat wuyeouro, wuyepрата dak? — io'e ip jewewebe. — Abu xe'e ġasũ yadeiboġat'a yabu wuyxewi, pérola'a dak? — io'e ip jewewebe. — Abu xe'e paġo je'jat wuyxewi—iarixiġat, ipakpukat tak, lã ipakpukat tak? — io'e jewewebe. — Abu xe'e ġasũ soat'ip yopu wuyxewi—ip warẽmtaksuġat'ip? — io'e. — Abu xe'e ġasũ marfim muġẽġẽ je'jat wuyxewi? — io'e. — Abu xe'e yopteiboġ cĩcãat'ip muġẽġẽ je'jat wuyxewi? — io'e. — Abu xe'e ġasũ icaat muġẽġẽ je'jat wuyxewi—bronze muġẽġẽ, ferro muġẽġẽ dak, mármore muġẽġẽ dak? — i'e'em ip tõtõn.

¹³ — Abu xe'e wuyxat mukunukunap je'jat wuyxewi—canela? — io'e ip. — Abu xe'e ġasũ tibu wuyxewi tide'oati, mirradi dak? — i. — Abu xe'e tõmpu wuyxewi pão'anõm? — i. — Abu xe'e tibu wuyxewi uva'abidi, oliveira xepti dak? — i. — Abu xe'e tõmpu wuyxewi trigonõm? — i. — Abu xe'e tabu wuyxewi trigoda? — i. — Abu xe'e ġasũ gado je'jat wuyxewi, ovelha dak, cavalo dak? — i. — Abu xe'e carro je'jat wuyxewi cavaru imupuxikpuxiġat? i. — Abu xe'e wuyjuyũ je'jat wuyxewi jebuywatwat'ukan? — i.

Imẽn je'e ip tarekrek kuġ topibiyũ jewewebe. Imẽn je'e ip tõtõn pima jebubut pupu'ukayũ'ũm'ũm oipik puye. ¹⁴ Imẽn je'e ip ibo ka watwat pe:

— Soat eyetabikukuap kuy oi'ũm — i je'e ip ibo

ka watwat pe. — Soat eybubut oi'üm — i je'e. — Kuy bima ade idipat kuḡ epesop, ade ouro dak — i je'e ip. — Gasū bit soat oi'üm — i je'e ip. — Waram pit epetobuxik ḡu — i je'e ip ibo ka watwat pe.

¹⁵ Ibo ka be ip o'jekariwawan. Gasū bit wūy wi ma ip o'e ikadiḡ cocom. Wuyju dak xe'e acepik iap ip imuparararan. Jewāwā ip. Jeetōn tak ip.

¹⁶ — Tadaybotbot cīcā ip opop pikpiḡ ibo ka watwat'üm'üm — i je'e ip. — Karem ip oipik — i je'e ip. — Kuy bima teiboḡ cīcāat kuḡ oekuku ip jesay kuḡ—paḡo iadixiḡat kuḡ — i. — Ipakpukḡūḡūnat kuḡ tak oekuku ip, ipakpukat kuḡ tak, lā muḡēḡē kuḡ tak — i je'e ip. — Ouro muḡēḡē kuḡ tak ip oekuku jemujoipin am — i je'e ip. — Wita'a'it'it'a muḡēḡē kuḡ tak ip oekuku jemujoipin am, pérola'a muḡēḡē kuḡ tak — i je'e ip. ¹⁷⁻¹⁸ — Soat o'jepa'üm pūḡ hora ma — i je'e ip. — Soat jekariwaaip oi'üm — i je'e ip.

Ibo ka wi wūy ma dak ip osodop ibo ka pikpiḡaptiḡ cocom kobexixi kukuk'ukayū, kobexixi daḡ cucu'ukayū dak, kobexixi mudidimyū dak, kobexixi bewi yajēm'ibiyū be tarekrek ūmūm'ukayū dak.

— Ibo ka soat ka podi ma ikadip o'sukadop — io'e ip tiḡ cocom pima. — Ka'ümḡu aḡoka iboka jo'iatka ikadip cīcāatka — io'e ip.

¹⁹ Jebabim ip o'jewa'amudididiḡ ka'winōm jeguycūḡap mubapuk am. O'tōn cīcā ip iḡuycūḡ cīcā buye.

— Tadaybot cīcā ip opop pikpiḡ ibo ka watwat'üm'üm — io'e ip. — Karem ip oipik — io'e ip. — Kuy bima o'jekariwawan ip soat kobexixi kukuk'ukayū ibo ka watwat cedinheiroboḡ cīcā

buye — io'e ip. — Pũğ hora ma oi'ũm soat. Soat ibo ka watwat pubut oipik pũğ hora ma — io'e ip.

²⁰ — “Eyju bit eycokcoğ cuy epesop,” i õn pit e'em kabi beacat pe — io'e kabi beat owebe. — “Eycokcoğ cuy epesop,” i õn e'em Deus ebek-itkiyũ be, Deus emumujuyũ be dak, Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ be dak. “Eycokcoğ cuy epesop, Deus ipiat o'supi'ajoat ibo ka watwat pe ikêrêm cĩcã ip osodopdopdopiapteim,” i õn e'em. “Apẽn ip cuk adi ikêrêm eykukapteim ipiat o'supi'ajoat cebe ip,” i õn e'em — io'e owebe kabi beat.

²¹ Gebuje Deus ekawẽn tojotjot'ukat wita'a o'yabu ya'õbacaat. Yaboğ cĩcãat'a o'yabu—tũmũntata mucakcakcakap'a jo'iat'a. O'yaxik idibi be tiyuati be.

— Apẽn iğo'a oyaxik iap co'i Deus tak Babilônia ka sukaxik — io'e. — Waram pit acesukajo ğu ibo ka — io'e. ²² — Waram pit harpa muydede'ukat'a'õ aceya'ĩjo ğu ibo ka be — io'e. — Wara'at pubut'uk muydede'ukat'a'õ dak aceya'ĩjo ğu — io'e. — Tũmũn'uk'uk muydede'ukat'a'õ aceya'ĩjo ğu, parasuy jo'iat muydede'ukat'a'õ dak — io'e. — Warẽmtaksuğ pikpik'ukat acetobuxik ğu ibo ka be — io'e. — Waram aceya'ĩjo ğu tũmũntata mucakcakcakap'a'õ dak ibo ka be — io'e. ²³ — Waram acejojo ğu lamparina'ae ibo ka be — io'e. — Waram aceya'ĩjo ğu jewebumũn'isuayũ icokcokap'a'õ ibo ka be — io'e. — Ibo ka beayũ kariwawayũ warara'acat podi ma ibubut ade ip osodop — io'e. — Soat kaka dağayũ muğuykukuku'uk ip osodop jebukaypacam ma — io'e. ²⁴ — Deus pit ipiat o'supi'ajoat Babilônia ka watwat pe jekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ'ũm'ũm

aokakaapteim—jebekitkiyũ'ũm'ũm
 aokakaapteim—soat kaka watwat'ũm'ũm
 aokakaapteim — io'e.

19

¹ Iboap tomukadi, ya'õberenat'a'õ oya'ĩjojo ade jĩã kabi beacayũ a'õ.

— “Deus xipat cĩcã,” i juy ace — io'e ip. — Deus acã wuydaxijojo'ukat — io'e ip. — Soat podi ma jedipap kuḡ ixē — io'e ip. — Soat podi ma ja'õbacaap kuḡ — io'e ip. ² — Ixe cũḡ ma ipiat'ajojoan kũyjobit'ũmayũ be — io'e ip. — Cedaḡ ma ipiat'ajojoan cebe ip — io'e ip. — Ipiat o'supi'ajoat aḡokatkayũxiat pe, soat ipi juayũ be ikēreat o'ḡujurũḡrũḡat puye—ikēreat mujurũḡrũḡxi ma jewaḡuy mukērērērēnat puye dak — io'e ip. — Deus ipiat o'supi'ajoat cebe, jebuywatwat'ukayũ'ũm'ũm o'yaokaat puye — io'e ip.

³ Waram ḡuto o'jewāwā ip ya'õberen.

— “Deus xipat cĩcã,” i juy ace! — io'e ip ya'õberen. — Apēn soat em kapiktiḡ jediḡeuhum iap puxim, soat em cuy ipiat'ajojom tak jeedop ip Babilônia ka watwat puximayũ — io'e ip.

⁴ — Imēn cuy jeedop ip — i dak o'e 24 be aypapayũ—ya'õbuyxiayũ.

— “Deus xipat cĩcã,” i juy ace — io'e ip ebadipdip itabēḡayũ dak.

O'jēḡ'aecōḡcōḡ ip Deus wap: — Ocecokcok cĩcã ekay — i'e'em cebe.

Jabikbikap ceje xik'iat wap o'jēḡ'aecōḡcōḡ ip.

⁵ Deus abikbikap pewi o'ya'õajēm.

— “ ‘Deus xipat cĩcã,’ i juy epe'e,” i õn e'em soat ixē buywatwat'ukayũ be, soat kaka dağayũ be dak — io'e Deus xeat. — “ ‘Deus xipat cĩcã,’ i juy epe'e,” i õn e'em soat pe ibuyxim Deus kukayũ be—ya'õbuyxiayũ be, ya'õbuyxi'ũmayũ be dak — io'e.

⁶ Gebuje wara'at'a'õ oya'ĩjojo. Adeayũ e'awero buje iap'a'õ buxim o'ya'õnuy. Ti'acap'a'õ buxim tak o'ya'õnuy—ya'õboğ cĩcãat'a'õ buxim. Konẽkonẽk'iat'a'õ buxim tak o'ya'õnuy ya'õpuruğ.

— Gasũ bit ocekkukat soat ipi juacat kukukan o'e — io'e ip. — Ixe acã Deusat ocexe — io'e ip. — Ixe soat podi ma ya'õbacaat — io'e ip. — Imẽnpuye: “Deus xipat cĩcã,” i juy ace! — io'e ip. ⁷⁻⁸ Mẽmẽ buxim oe'ũiat ġaxĩn ma jewebumũn — io'e ip. — Ixe wadip kuy o'jewemuxipan jewebumũn âm ceweju — io'e ip. — Imẽnpuye wuycockoğ cĩcã juy ajop — io'e ip. — Iwadip kuy jesay o'jat jewebumũnap esay—pağo iarixiğat muğẽğẽ, isopsupat muğẽğẽ, iwekoykey'ũmat muğẽğẽ — io'e ip. — Imẽnpuye juy acewemucokcoğ! — io'e ip. (Iwadip pağo iarixiğat kuğ soat Deus ebekitkiyũ idipat muğẽğẽm iape).

⁹ — Deus emunomuwayũ icokcok cĩcã — io'e waram Deus ekawẽn tojotjot'ukat owebe. — Ixe juk o'tomuway ip jekõn âm mẽmẽ buxim oe'ũiat ewebumũnap epeta be — io'e. — Ickokcok cĩcã ip iaptup cuy etupmubararak — io'e owebe. — Deus ma imẽn cuk omukũyjojo — io'e owebe Deus ekawẽn tojotjot'ukat.

¹⁰ Ixe be omukũyjo buje ocẽğ'aecõğcõğ cewap soat podi ma a'õbuyxi ĩn i'e am cebe.

— Owap pit cuy ecēḡ'aecōḡcōḡ ḡu — io'e owebe. — Ebuxim ma ōn tak Deus buywatwat'ukat, wuyk-itpitpiyū buxim tak — io'e. — Jesus ekawēn kay jījāyū buxim ōn tak kawēn icēmat kay jījāyū buxim — io'e owebe. — Deus wap acā juy ecēḡ'aecōḡcōḡ “Soat podi ma a'ōbuyxi ēn” i'e am cebe — io'e owebe.

Jesus kawēn icēmat muwēnuwēn oekukuku. Gasū dak Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū icokcok cīcā iboap ekawēn muwēn ām, kawēn icēmat cexe ip puye.

¹¹ Gebuje kabi ikoce otobuxik. Cavarro ojojojo irucat. Cavarro akpi jejeat ojojojo irucat akpi jejeat. Ixe butet soat em ja'ō daḡ jekuku'ukat i osunuy. Icēmat e'e'ukat i dak ibutet osunuy. Xepxeputet osunuy. Ixe cūḡ ma ipiat'ajoan kūyjobit'ūmayū be. Cedaḡ ma nopagōḡm jekay itakomaayū eju. ¹² Ixe eta itasop o'sutanuy daxanabōē buxim. Ade ouro muḡēḡē kuḡ osunuy ya daḡ ika kukukat puxim. Ibutet ibararak osunuy topa'a be. Ixe acā itaybit jebuten. Warara'acayū bit itaybit ḡu. ¹³ Iekabek kuḡ osunuy. Toy kuḡ osunuy iekabek soat taḡ. Ixe butet Deus ekawēn i osunuy. ¹⁴ Ixe nomuju oekuku ip sorarayū kabi beayū. Cavaroyū akpi jeje ip oekuku ixeyū dak—irucayū akpi jeje. Cestay kuḡ ip osodop irucat kuḡ—iarixiḡat muḡēḡē kuḡ—xipat cīcāat kuḡ. ¹⁵ Ibi bewi payao cēm cēm osunuy yoboḡat, tūybibiat. Ixem payaom Deus a'ōkay'ūmayū a'ōbacaap o'ḡu'ūm. Ya'ōpuruḡ ixeyū kukukan jeenuy—icaat kukat puxim. Soat podi ma ya'ōbaca ixe. Kūyjobit'ūmayū aokam jetakomaap mubapuk puje. Ixeyū'ūm'ūm toy toy'ade je'e uva'a mucakcakcap'a bewiati buxim. ¹⁶ Ixe

butet ibararak opop jeekabek tağ jedao dağ tak. Ika kukukayũ kukukat i ibutet. Ya'õbuyxiayũ kukukat i dak ibutet. Xepxepetet osunuy.

¹⁷ Gebuje Deus ekawẽn tojotjot'ukat ojojojo. Cũğ'i osunuy kaxiepiat eta be. Ya'õberen o'jewāwā soat wasũyũ kay—umayũ kay—iğēmat'o'o'ukayũ kay.

— Epesot cuy — io'e ya'õberen cebe ip, wasũyũ be. — Epeye'awero juy peta be—Deus emumuğu be—yoboğat pe — io'e cebe ip—iğēmat'o'o'ukayũ be. ¹⁸ — Epesot cuy ika kukukayũ'ũm'ũm ěn o am, sorarayũ kukukayũ'ũm'ũm ěn o am tak, sorarayũ'ũm'ũm ěn o am tak, cavaroyũ'ũm'ũm ěn o am tak, cavaroyũ akpi jeje oekuku'iyayũ'ũm'ũm ěn o am tak — io'e cebe ip—wasũyũ be. — Epesot cuy soat'ũm'ũm ěn o am—tei'ũm kapikpik'ukayũ'ũm'ũm ěn o am, ja'õbi kapikpik'ukayũ'ũm'ũm ěn o am tak; ya'õbuyxiayũ'ũm'ũm ěn o am, yopĩcayũ'ũm'ũm ěn o am tak — io'e cebe ip—wasũyũ be.

¹⁹ Ibocewi waram ġuto ipararu jĩjãat ojojojo. Ixe ipararu jĩjãat o'je'awero ika kukukayũ eju, ixeyũ a'õkayayũ eju dak. Kuy juk ip o'jewemu'awero nopagõğõ ãm cavaroyũ irucat akpi jejeat eju, ixe a'õkayayũ eju dak. O'jenopagõğõm cĩcã ip. ²⁰ Cavaroyũ akpi jejeat o'e jĩjã ipararu jĩjãat pe. O'taomũn. Jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat tak o'taomũn. Ipararu jĩjãat etabutpe wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuk'ukat o'taomũn. Jedopa'a dağ ipararu jĩjãat putet kukayũ o'ğuguykukuku wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ puye. Ipararu jĩjãat pe “Ĕn xipat cĩcã” i te'e ma i'e'e'ukayũ

o'ḡuḡuykukuku. Ipararu jĩāat o'joxik daxaboḡ pe, enxofre nōm sop pe. Jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat tak o'joxik ibo be. Itabēḡ ma ip o'joxik ibo be. ²¹ Cavarō irucat akpi jejeat ixik'ibiyū a'ōkayayū dak o'yaoka. Payaom ip o'yaoka jebi bewi ijēm'ibin. Wasūyū o'subibu'u'un iēn.

20

¹ Gebuje Deus ekawēn tojotjot'uk ojojojo wara'at. Kopkom o'e kabi kadiwi. Chaveboḡ kuḡ osunuy jebui be—ikūybioreḡ cīcāatkūy nomudip'ukap kuḡ. Correntebu kuḡ tak osunuy ibupoxi jĩāatpu kuḡ. ² Ixe Deus ekawēn tojotjot'ukat seḡemoxixi o'ḡukirik—ibiōḡbuk kērēayū kukukat o'ḡukirik. Satanás i ibutet. Ixe o'ḡukirik ade koato tūy ām—1000 be koato tūy ām. ³ Imukirik puje o'joxik ikūybioreḡ cīcāatkūy be. Chavem tak o'sukūynomudip. O'sukūymuymūḡmūḡ tak ijēmap puxim waram soat ka daḡayū muḡuykukukuap puxim. Jeejēm ḡu 1000 be koato dak. 1000 be koato kap puje bit waram ixē ḡujēm darem ma tūy ām.

⁴ Gebuje yabikbikapyū ojojojo idip cīcāayū. Ixeyū jeje kaxikxik'iyū dak ojojojo. Deus ja'ōbacaap o'ḡūm cebe ip.

— Apēn ipi juayū juk adi oekuku ip iaptei juy epeteida wa'ōbi — io'e Deus cebe ip. — Xipacat cuy epeḡūm cedaḡ ma jekuku'ukayū be, — io'e. — Ipiat pit cuy epesupi'ajoat warēmtaḡ jekuku'ukayū be — io'e Deus.

Jesus kay jĩā osodop iayū'ūm'ūm piōḡbuk tak ojojojo. Kuy juk itakomaayū ixeyū'ūm'ūm

o'yaoka. O'ya'uk'uk ip Jesus ekawēn muwēnuwēn osodop puye—kawēn icēmat muwēnuwēn osodop puye—Deus ekawēn muwēnuwēn osodop puye. Ipararu jījāat wap tak o'jēg'aecōgōcōg ġu ip—pūg em tak ka'ūma. Ixe buximat wap tak o'jēg'aecōgōcōg ġu ip. Ibutet tak o'subutetmubararakat ġu jedopa'a be, jebūnū'a be dak ka'ūma. Waram ip o'jetait. Soat em itait jeedop ip Cristo xe. Ixe eju dak adeayū kukukayūm jeedop ip 100 koato bun. ⁵ Imēn Deus Jesus kay jījā osodop iayū'ūm'ūm ġutait waram. Warara'acayū'ūm'ūm pit waram ġutait 1000 koato kap puje acā—kūyjobit'ūmayū'ūm'ūm. ⁶ Icockok jeedop ip Deus emumutaityū—koam o'ġutait'iaiyū. Xipat cīcāat kuġ ip jeedop—Deus xewiat kuġ. Waram kūyjobit'ūmayū e'ū buje, ixeyū bit je'ū ġu. Deus buywatwat'ukayūm ip jeedop paī buxim—Cristo buywatwat'ukayūm tak. Cristo eju adeayū kukukayūm ip jeedop 1000 koato bun.

⁷ 1000 koato kap puje Deus Satnaás ġujēmat daomūnmūnap'a bewi—ikūybioreg cīcāatkūy bewi. ⁸ Ixe Satanás jeeju soat ka daġayū muġuykukukum. Gogue a'ōkayayū ġuġuykukuku. Magogue a'ōkayayū dak ġuġuykukuku. Soat ka watwat ġu'awero. Nopaġōgō ām Deus a'ōkayayū eju ip ġu'awero. Tak ġu ma jeedop ip. Ka'oririt co'iān ip jeedop adeap kuġ. Imuwēgūn pa'ore ma ip jeedop ade jījā buye. ⁹ Jepōgōpōg ip soat ka daġ Satanás a'ōkayayū. Deus ebekitkiyū ip yakodip yaokaap ojuy. Deus xe ikakukpinatka dak ip ikaakodip ika watwat aokaap ojuy. Imēnpit daxa jeekop kabi kadiwi yaoka ojuyayū mupik am. Soat ixeyū ġu'ūm Satanás a'ōkayayū.

¹⁰ Deus ibiõğbuk kērēayũ kukukat joxik daxaboğ pe—iodi jo'iat pe—enxofre nōm sop pe. Adeayũ muğuykukuku'uk osunuyiat joxik ibo be. Kuy bima juk ipararu jĩãat o'joxik ibo be, jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat tak. Ipiat'ajojom cĩcã ip jeedop ibo be. Kabia bun ipiat'ajojom ip jeedop, ixima bun tak. Soat em ma ipiat'ajojom ip jeedop. Ipiat'ajojoap i'ũm ğu cebe ip.

¹¹ Gebuje yabikbikap ojojoho idip cĩcãat, yoboğat, irucat. Ixe jeje xik'iat tak ojojoho. Ipi o'jenapõn itabixewi, kabi dak. Ijojom ğu ip osodop ğebuje bit. ¹² Oe'ũ'ũ'iyũ ojojoho ğebuje—yoboğayũ'ũm'ũm, ka'ũmaayũ'ũm'ũm tak. Kacũğcũğ'i ip osodop yabikbikap wap. Deus jebutupyũ o'tupmupaya livrodupyũ. Wara'atup o'tupmupaya ğebuje. Soat em itait jeedop ip Deus xe iayũ butet kukatup o'tupmupaya. Apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iap ibararak osunuy ibodup pe. Deus o'teida soat pe oe'ũ'ũ'iyũ be apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iapteim. Xipacat o'ğũm cedağ ma oekuku'iyũ be. Ipiat pit o'supi'ajoat ikērēm oekuku'iyũ be. ¹³ Kuy juk tiyuati be oakõm'iyũ'ũm'ũm tak o'jebapuk kabi beat wap—yabikbikap ceje xik'iat wap. Kuy juk ipi be o'jokot ip'iyũ'ũm'ũm tak o'jebapuk cewap—kuy juk ipiat'ajojoap pe o'joxik ip iayũ'ũm'ũm tak. Xipacat o'ğũm cedağ ma oekuku'iyũ be. Ipiat pit o'supi'ajoat ikērēm oekuku'iyũ be. ¹⁴ Deus wuymuy'ũ'ũap o'joxik daxaboğ pe—iodi jo'iat pe. Ce'ũ'ũayũ dak o'joxik ibo be. Daxaboğ pe ixeyũ xikap xepxep em wuye'ũap co'i. ¹⁵ Soat em itait jeedop ip Deus xe iaptup pe ibutet pararak'ũmayũ bit o'joxik

daxaboğ pe—iodi jo'iat pe.

21

¹ Gebuje kabi iisuat ojojoko, ipi iisuat tak. Kuyat kuy o'jepa'ũm—kabi, ipi dak. Tiyuati dak o'jediepa'ũm. ² Ikaisuatka dak osukajojo—Jerusalém ka. Ōn, João, osukajojo. Kakopkom o'e kabi kadiwi—Deus xewi. Ikadip cĩcã o'sukadop apẽn ayacat jewemudipudim jewebumũn ãm iap co'i. ³ Yabikbikap cejeat o'jekawẽn ya'õberen.

— Gasũ bit Deus jemumuğẽğẽyũ xe jeenuy — io'e. — Cebekitkiyũm je'e ip — io'e. — Deus tak ixeyũ xe jeenuy soat em — io'e. — “Ekay acã ocetabut ên acã Deusat puye,” i je'e ip cebe — io'e. ⁴ — Itadisup ip itõnap etadi. Ka'ũmğu je'e wuye'ũ'ũap — io'e. — Wuyğuyçũğap tak ka'ũmğu je'e. Wuytõnap tak ka'ũmğu je'e. Ipiat'ajojoap tak ka'ũmğu je'e wuywebe — io'e. — Kuyatokok pit oi'ũm kuy — io'e.

⁵ — Gasũ bit õn soat oğuisun — io'e yabikbikap cejeat. — Apẽn cuk adi eya'ĩjoiaptup cuy etupmubararak iboap ekawẽn icẽmãn puye — io'e owebe. — Soat je'bapuk iboap ekawẽn tağ. Imẽnpuye cũğ ma eywebe eyetabut am iboap ekawẽn kay — io'e owebe. ⁶ — Soat kuy oğugẽ — io'e. — Soat ka'ũm pima õn kuy kake. Soat i'ũm puje dak õn pit kake — io'e. — Ka'ũma kake bimaat õn. Soat'ũm pimaat tak õn ma — io'e owebe. — Tideihem ğu idibi otiũm ibipurukayũ be—wuymutaicinapti'a bewiati — io'e. ⁷ — Xipat cĩcãat oğũm wa'õkay jĩjãayũ be — io'e. — Ōn acã Deusat oğuy cexe ip. Okpotpoyũm ip jeedop

— io'e. ⁸ — Wa'õ kay'ũmayũ kũyjobit'ũmayũ bit daxaboğ pe ip jeedop iodi jo'iat pe—ikêrêat muğêğêap epere'ũmayũ—jetabucap o'jepere'iaiyũ dak, kawên icêmat muwarururun'ukayũ dak, warara'acat aokaka'ukayũ dak, aoyũxiayũ dak, ibukaypacayũ dak, deusbaroyũ kay itabucayũ dak, dapxiyũ dak — io'e. — Daxaboğ pe ip jeedop soat em—enxofre nôm sop pe — io'e. — Deus pe ixeyũ xik puje ibo be waram je'ũ'ũap je'e cebe ip — io'e.

⁹ Gebuje wara'at oajêm okay Deus ekawên tojtjt'ukayũ'in—7 beayũ'in—bacia'a jo'iat kukayũ'in—warêmtaksuğat kukayũ'in—ãmãm o'joxik iat kukayũ'in.

— Ejot — io'e owebe. — Iwadip oğubapuk ewebe—mêmê buxim oe'ũiat eju jewebumûnat — io'e.

¹⁰ Waram ğuto Deus biõğbuk wağuyda. Deus ekawên tojtjt'ukat odujuu co'a jeje—um cîcâat'a jeje. Jerusalém ka o'sukamubapuk owebe—ikaisuatka—soat tağ ikaisuatka—Deus xewi ikakop'ibitka.

¹¹ — Deus soat podi ma ja'õbacaap kuğ — i'e'em ibo ka jojo'ukayũ. Ikasopsup o'sukadop Deus dipap kuğ.

Ikasopsup o'sukadop wita'it'it'a buxim—yadeiboğ cîcâat'a buxim—jaspe'a buxim. Ikaxiriruk tak o'sukadop cristal'a buxim. ¹² Korara osodop ika akokoreren—yoboğat—um cîcâat. 12 be osodop ip korara exĩntabi. 12 beayũ iğo exĩntabi wiwi'ukayũ osodop—Deus ekawên tojtjt'ukayũ. Israel ipot-poyũ butet ibararak osodop xĩntabi be 12 beayũ butet. ¹³ Ebapũğ osodop ip pũğ kadi xĩntabi.

Ebapũğ osodop ip kaxi jẽmap kadi. Kaxi'at'acat kadi dak ebapũğ. Kaxi'at'acap joreğat kadi dak ebapũğ ma. Kaxijẽmap joreğat kadi dak ebapũğ ma. ¹⁴Ibo ka ekorara o'ğugẽ ip 12 beat'a jeje wita'a jeje. Ibo'a be mẽmẽ buxim oe'ũiat emumujuyũ butet ibararak osodop—12 beayũ butet.

¹⁵ Deus ekawẽn tojtjot'ukat imuweğũğũnap'ip kuğ osunuy jebui be—oweju kuy o'jekawẽniat. Ouro muğẽğẽ'ip kuğ osunuy. Ibo'ip kuğ osunuy ika muweğũn âm, ika exĩntabi muweğũn âm tak, cekorara muweğũn âm tak. ¹⁶ Ibo ka soat kadi jeweka'abiweğũğũn o'sukadop. Ixe'im Deus ekawẽn tojtjot'ukat o'sukamuweğũn. Pũğ kadi 2,200 quilometro o'sukadop. Ika'a bicũğkadi ika'a'õxakadiwi dak ibuğũn ma o'sukadop. ¹⁷ Korara dak o'ğuweğũn. 64 metro yabijodekadi osunuy. Ixe'im o'ğuweğũn. Pebũrũ metro osunuy iap o'ğuwẽn owebe Deus ekawẽn tojtjot'ukat. ¹⁸⁻²⁰ Ibo ka soat tağ ikaisu o'sukadop. Ouro muğẽğẽka o'sukadop—iwekoykey'ũmat muğẽğẽka. Ikaxiriruk o'sukadop vidro buxim. Ixe ekorara jaspe'a muğẽğẽ osunuy. Korara o'jomuymuy ip wita'a dağ—12 beat'a dağ. Iğo'a dağ yadeiboğ cĩcãat'a o'yamuymuy ip yaĩcat'a yamudim am. Koam jaspe'a o'yamuy ip. Jaspe'a nomuju safira'a o'yamuy ip. Safira'a nomuju ágata'a o'yamuy ip. Ágata'a nomuju esmeralda'a o'yamuy ip. Esmeralda'a nomuju sardõnio'a o'yamuy ip. Sardõnio'a nomuju sárdio'a o'yamuy ip. Sárdio'a nomuju cristólito'a o'yamuy ip. Crisólito'a nomuju berilo'a o'yamuy ip. Berilo'a nomuju topázio'a o'yamuy ip. Topázio'a nomuju crisópraso'a

o'yamuy ip. Crisópraso'a nomuju jacinto'a o'yamuy ip. Jacinto'a nomuju amestista'a o'yamuy ip. Ibūrū'a ip o'yamuy ya'icat'a 12 beat'a. Idip cīcā korara osodop yamuy buje. ²¹ Xīntabi pérola'a muḡēḡē osodop 12 be. Pūḡpūḡpūḡ xīntabi pūḡ'a ma imuḡēḡē osunuy pérola'a ma. Ika ukpibu ouro muḡēḡē osunuy—iaḡuat. Ixiriruk osunuy vidro buxim.

²² Deus eju kawēnwēnap'a dobuxik ḡu ibo ka be, wuykukukat Deus ibo ka be nuynuy buye. Ixe soat podi ma ya'ōbaca. Mēmē buxim oe'ūiat tak iḡo ka be nuynuy. Imēnpuye ya'ūmḡu Deus eju kawēnwēnap'a. ²³ Kaxi ḡu iḡo ka mukabiahām. Kaxiaat tak ka'ūma. Deus jedipam ma ikamukabiahām, mēmē dak. Lāmpada'a bodi ma idip Deus dipap, mēmē dipap tak. ²⁴ Jekukum ip je'e ibo kabia daḡ soat ka daḡayū. Ibo ka ekabia soat ipi juayū ḡukabia.

— Deus ocebodi ma ya'ōbuyxiat—mēmē buxim oe'ūiat tak — i je'e ip ijodi bima ya'ōbuyxi osodop'iyū. — Deus ocebodi ma ya'ōbacaat mēmē buxim oe'ūiat tak — i je'e ip ijodi bima ya'ōca osodop'iyū.

²⁵ Kabia bun ibo ka exīntabi ikoce. Soat em ma ikoce. Nomudip ḡu ma ip, kabiok ḡu buye. Soat em kabia. ²⁶ Ja'ōbuyxiap ip idojot ibo ka be soat ka watwat.

— Ēn ocebodi ma a'ōbuyxi, mēmē buxim oe'ūiat tak — i je'e ip Deus pe. — Ēn ocebodi ma a'ōbacaat — i dak je'e ip cebe.

Soat jebubut ip idojot teiboḡat. Soat je'ḡūm ip Deus pe, mēmē buxim oe'ūiat pe dak. ²⁷ Soat taḡ iisu'ūmat pit jeōm ḡu ibo ka be. Wuysūsūḡat

muḡēḡē'ukat tak ka'ūma ma. Napapa'ukat tak ka'ūma ma. Mēmē buxim oe'ūiat pubutup pe ibutet pararakayū acā jeōm—soat em itait jeedop ip Deus xe iatup pe ibutet pararakayū acā.

22

¹ Wuymutaicinapti dak o'timubapuk owebe Deus ekawēn tojtjt'ukat. Tixiriruk o'tinuy cristal buxim. Deus abikbikap pewi dijēmjēm, mēmē buxim oe'ūiat abikbikap pewi dak. ² Ixedi jediekukum ika ukpibu daḡ. Wuymutaicinap'ip opop tiwābu daḡ, jodiwinābudaku. ¹² em pūḡ koato be ya'a'e nuynuy. Soat kaxi ya'a'e nuynuy. Iboyūdup soat ka daḡayū mu'ada'adaaptup. ³ Deus xe ikērēat pit opop ḡu ibo ka be—pūḡ tak ka'ūma.

Deus abikbikap jeedop ibo ka be, mēmē buxim oe'ūiat abikbikap tak. Cebeam kapikpik'ukayū soat em je'e cebe: — Ēn soat podi ma xipāt — i.

⁴ Mēmē buxim oe'ūiat topajo ip. Ixe butet je'e ibararak topa'a be ip. ⁵ Kabiok ḡu je'e ibo ka be. Lamparina'a kuḡ ḡu dak jeedop ip ibo ka watwat. Kaxie dak ka'ūma ma. Wuykukukat Deus ma ibo ka watwat mukabiaha'ukan jeenuy. Ixe eju adeayū kukukayūm jeedop ip soat em.

⁶⁻⁷ Gebuje Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jekawēn oweju.

— “Gaxīn ma ḡuto waram oajēm,” i'e'em Jesus — io'e owebe. — Iboap ekawēn pit icēmān — io'e. — Xipāt ewebe etabut am iboap ekawēn kay — io'e. — Deus jekawēn muwēnuwēn'ukayū mutaybitbin apēn ḡuyjom je'bapuk iam — io'e owebe. — Ixe juk jekawēn tojtjt'ukat o'ḡudot emutaybit am apēn

ğaxĩn ma je'bapuk iam — io'e. — Icocok jeedop ip iju dup peat ekawẽn kay kũyjobicayũ dak — io'e.

8 Õn João. Õn ma juk soat iboap ojojojo. Soat iboap oya'ĩjojo. Soat co epere buje, ocẽğ'aecõğcõğ pin cuk Deus ekawẽn tojotjot'ukat wap—soat cuk adi iboap o'ğubapuk owebe iat wap. “Ën xipacat cĩcã” i'e am cebe ocẽğ'aecõğcõğ.

9 — Owap pit cuy ecẽğ'aecõğcõğ ğu! — i bit o'e owebe. — Õn tak ebure ma, wuykitpitpiyũ bure dak — io'e. — Deus ekawẽn muwẽnuwẽn õn eybuxim — io'e. — Pũğ tağ ma wuyju kũyjobit ijudup peat ekawẽn kay — io'e owebe. — Deus wap acã ecẽğ'aecõğcõğ “Ën xipacat cĩcã” i'e am cebe — io'e. 10 — Gaxĩn ma soat je'bapuk ijudup peat ekawẽn tağ ma — io'e. — Imẽnpuye ebu'um ğu juy eguy apẽn ğuyjom je'bapuk iap muwẽn âm itaybit'ũmayũ be — io'e. 11 — Apẽn ip jekukum ğasũ iap puxim jeeku ip ipi juayũ. Ikẽrẽat mujurũğrũğ ma jeedop ip ikẽrẽat mujurũğrũğ'ukayũ. Ikẽrẽat kay acã jeedop ip ğebum ikẽrẽat kay ğebumayũ. Xipacat muğẽğẽm pit jeedop ip xipacat muğẽğẽ'ukayũ. Soat tağ iisu jeedop ip soat tağ iisuayũ — io'e owebe.

12 — “Eya'õpicũğcũğ cuy epesop,” i'e'em Jesus. “Gaxĩn ma ğuto oajẽm,” i'e'em. “Wetaybit cĩcã eyekukuam,” i'e'em. “Apẽn ipi dağ pima juk adi oekuku ip iaptei õn ma oteida soat pe ipi juayũ be,” i'e'em Jesus. “Xipacat oğũm xipacayũ be,” i'e'em. “Ipiat pit osupi'ajoat xipacat'ũmayũ be,” i'e'em Jesus — io'e owebe. 13 — Soat ka'ũm pima õn kuy kake. Soat i'ũm puje dak õn pit kake,” i'e'em Jesus — io'e. — Ka'ũma kake bimaat õn. Soat'ũm pimaat tak õn

ma. Koapat òn. Kanomũmat tak òn ma,” i'e'em Jesus — iò'e.

¹⁴ Icocok jeedop ip jesay iwuywuyat kukayũ—iisuat kukayũ.

— Eyesay iisuat pima, “Eymutaicinap'a epeya'o juy. Ya'o pi ġu eywebe,” i je'e Deus eywebe. “Epeòm cuy okay ikaboġatka exĩntabi daġwi,” i je'e eywebe. ¹⁵ Wũy ma ikaboġatka wi jeedop ip ikērēat muġēġēap epere'ũmayũ bit, ibukaypacayũ dak, ikērēat muġēġē'ukayũ dak, wara'acat o'yaoka'ibiyũ dak, deusbaroyũ kay itabucayũ dak, napapa'ukayũ dak, warara'acat muġuykukuku'ukayũ dak — iò'e.

¹⁶ — Jesus òn — i'e'em. — Òn cuk wekawēn tojotjot'ukat oġudot eymukũyjo am apēn ġuyjom je'bapuk iam — i'e'em. — Okay itabucayũ mukũyjo am oġudot — i'e'em. — Ipi kukat Davi naxeġebit òn — i'e'em. — Kasopta buxim òn—tasopata buxim—kabiada buxim — i'e'em Jesus.

¹⁷ — Ejot cuy! — i'e'em Deus biōġbuk, iwadip tak.

— Ejot cuy! — i juy je'e ip ijop ekawēntup coco'ukayũ dak.

Ibipurukat cuy jeedot. Tikõn pinayũ wuymutaicinapiti idikõn. Tidei'ũma idikõn ip.

¹⁸ João òn. Ijoptup ekawēn coco'ukayũ oyawē ġasũ. Kaypatpan ġu òn e'em. Icēmãn òn e'em. Apēn Deus warēmtaksuġpi supi'ajoat kũyjobit'ũmayũ be iap ibararak opop ijudup pe.

— Eyabewiat ekawēn iboap ekawēn muacokcoġ pima, Deus imēn ma ipiat supi'ajoat eywebe — i òn e'em eywebe.

19 Ijudup ekawēn'in imuwēn pu'u bima bit ya'opi je'e eywebe wuymutaicinap'a. Epeōm ġu ikaisu-atka be—Deus ka be. Apēn ibo ka ikadip cīcā iap ibararak opop ijudup pe.

20 — Gaxīn ma ġuto oajēm waram — i'e'em soat iboap o'ġuwēniat. — Oajēm ma — i'e'em ixē—Jesus e'em.

— Imēn cuy jajēm — i ōn tak e'em.

— Ejot cuy! — i ōn e'em wuykukukat Jesus pe.

21 — Jesus, xipan cuy soat ebekitkiyū ejukuk — i ōn e'em wuykukukat Jesus pe.

Ibūrū ma.

**Deus ekawẽntup Kawẽn iisuat ekawẽn
New Testament in Mundurukú (BR:myu:Mundurukú)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mundurukú

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mundurukú [myu], Brazil

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mundurukú

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

82289dff-6b79-5335-974c-563b93a888ae